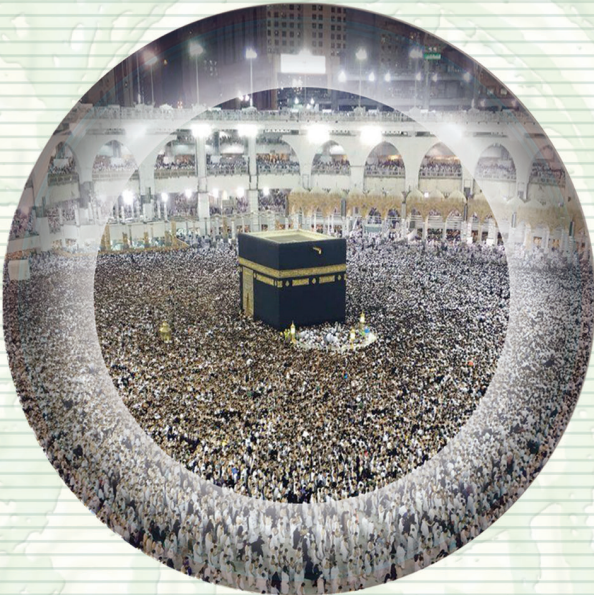

በአላህ ስም እጅግ በጣም ሩህሩህ በጣም አዛኝ በሆነው

የሐጅና ዑምራ ማብራርያ

አዘጋጅና አቅራቢ በሼክ ጠላል ቢን አህመድ አል አቂል
ትርጉም ሰይፈዲን ሐበሻ ያሲን - ከጅዳ የዳዕዋ ማዕከል
እርምት በዶክተር ዓብድልጀሊል ሐሰን አሩሲ

መቅደም በክቡር ሼክ ሳልሐ ዓብድል
ዓዚዝ መሐመድ አል አሸይኽ
በሳዑዲ ዓረቢያ የእስልምና የአውቃፍ
የዳዕዋና የኢርሻድ ሚኒስቴር

መልዕክቱ የተውጣጣቸው ኪታቦች

- ተሕቋቅ ወልኢዲሕ በሼኽ ዓብዱል ዐዚዝ ቢን ባዝ
- ሲፈቱል ሐጅ ወል ዑምራ በሼኽ መሐመድ ቢን ኡሰይሚን
- አሕካም ተኸተሰ ቢል መፅሚናት.....በሼኽ ዶ/ ሳሊህ ቢን ፈውዛን
- ኪታብ ሐሰነል መስለም..... በሼኽ ሰዒድ ቢን ወህና ቀሕጣኒ
- ፈቃዋ ለጅና ዳኢማ.....ለጅና ዳኢማ ሊል ቡሐስ ዒልሚያ

③ طلال بن أحمد العقيل، ١٤٢٣هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

العقيل، طلال بن أحمد
دليل الحاج والمعتمر، - جدة،
٨٠ صفحة، ١٧× ١٢ سم
ردمك: ٩-٩٦٤-٤١-٩٩٦٠
١ - الحج - مناسك ٢ - العمره أ - العنوان
٢٢/٣٩١٧ ٢٥٢,٥ ديوي

رقم الإيداع: ٢٢/٣٩١٧
ردمك: ٩-٩٦٤-٤١-٩٩٦٠

حقوق الطبع محفوظة
هاتف: ٦٣٩١٨٠٠ - فاكس: ٦٩٨٦٣٥٥ - جوال: ٥٥٦٤٨٦٥٩
ص. ب: ١٨٤٥٥ - جدة ٢١٤١٥
المملكة العربية السعودية

የሐድና ዑምራ ማብራርያ

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا
 فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ
 اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ الْقَوَىٰ وَأَتَقُونَ يٰأُولِي
 الْأَلْبَابِ ﴿١١٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا
 فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفَاتٍ
 فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ وَاذْكُرُوهُ كَمَا
 هَدَانَكُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّاكِلِينَ ﴿١١٨﴾
 ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ
 إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمْ مِنْ مَنَاسِكَكُمْ
 فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا
 فَمِنْ النَّكَاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ
 فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿١٢٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا ءَاتِنَا
 فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٢١﴾
 أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٢٢﴾

መቅደም

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

አቅማቸው በፈቀዱ ባሮቹ ላይ ወደ አላህ ቤት ሐረም ሐጅን ግዴታ አድርጎ ሐጃቸው ለተዋጣላቸው ምንዳውን የወንጀልንና የጥፋት ማበሻ ያደረገው አላህ ምስጋና ይገባው። ለአላህ ጥሪ ምላሽ በመስጠት ለበይክ ብለው ጠዋፍና ሰዕይ ካደረጉት ሁሉ በላጭ በሆኑትና በተመረጡት ነብዩ መሐመድ ሰላምና ሰላት ለላቸው ፤ ለቤተሰቦቻቸው ፤ ለሰሐቦቻቸውና በላቸው እየተዳኘ በመልካም ለተከተላቸው ሁሉ ይሁን ።

በመቀጠል ፡- ውድ ወንድሜ ሐጅ ሆይ እንኳን ወደዚህ ወደተከበረው ሃገር በሰላም መጣህ እያልኩኝ ሐጅና ዑምራህ አላህ በሚፈልገው መልኩ እንዲሆንና ሐጅህንም አላህ ተቀብለሎት በመልካም ሥራ ሚዛኖችህ ላይ እንዲያደርግልህ እለምነዋለሁ ።

ወደ አላህ ቤት ያቀናህ ወንድሜ ሆይ ለሁሉም ተሳፋሪ መሪና ለሁሉም ጉዞ ፋና እንዳለው ሁሉ የሐጃጆችም መሪ ነብዩ መሐመድ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሲሆኑ የጉዞውም ፋና መመርያቸውና ሱናቸው ነው ለዚህም ነው እሳቸው የሐጅ (ሥራዎቻችሁን) ከኔ ውሰዱ) ያሉት ።

ስለዚህ ወደ አላህ ቤት ለሐጅና ዑምራ ያቀና ሁሉ ታአማኒነት ካላቸው ስለ ሐጅና ዑምራ የሚያብራሩ መፅሐፎች አማካኝነት ስለ ሐጅና ዑምራ ማወቅ ሲኖርበት በሚያምታቱ ጉዳዮች የዕውቀት ባለቤቶችን መጠየቅ ይገባዋል።

የተከበርከው ሐጅ ሆይ ይህ ፊትለፊትህ የምታየው መፅሐፍ ማብራሪያው ግልፅ ሆኖ በስዕላዊ መግለጫ ተደግፎ በአዲስ መልክ የተዘጋጀ በመሆኑ የሐጅንና ዑምራ አፈፃፀም በቀላሉ ልትረዳበት ትችላለህ። ስለዚህ ይህቺን መፅሐፍ የሐጅና ዑምራህን አፈፃፀም መሪ አድርገህ እየተጠቀምክ ባልገቡህ ጉዳዮች ላይ በሳዑዲ አረቢያ የአስልምና ጉዳዮች ሚኒስቴር ሃላፊነቱን በመውሰድ የምትፈልገውን ሁሉ ሊያገለግልህ ተዘጋጅቷል ይኸውም ሐጅ ላይ በተለያዩ ጣቢያዎች ላይ ባሉ ትናንሽ ቤቶች ውስጥ የምትጠይቃቸው የዕውቀት ባለቤቶችን ታገኛለህ አላህም በቁርአኑ ፡-

فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

ትርጉም ((. የማታውቁትም ብትሹኑ የዕውቀትን ባለቤቶች ጠይቁ)) ብሏልና :: አል ነሽል - 43

ከማጠቃለሌ በፊት ይህን የሐጅና የዑምራ መመርያ መፅሐፍ ላዘጋጀው ለወንድሜ ለሼኽ ጠላል ቢን አህመድ አል ዓቂል የከበረ ምስጋናዬን እያቀረብኩ በዚህ መፅሐፍም ሆነ በሌላ መስክ ለሚያደርጋቸው ጥረቶች በመልካም ሥራው ሚዛን ላይ እንዲሰፍርለት አላህን እለምነዋለሁ፡፡ በተጨማሪ ለሐጃጆች የዲን መልዕክት የያዙ ሕትመቶችን የሚያድሰው ጅዳ የሚገኙት የሼኽ ጠላል የሥራ ባልደረቦቹና ባጠቃላይ ለኮሚቴው ለዚህ ለተባረከው ሥራቸው አላህ ምንዳውን ይስጣቸው እላለሁ፡፡

የአላህ ቤት እንግዳ የሆንክ ሐጅ ሆይ ሌላው የማስተላልፈው ጉዳይ አንተንም ሆነ እራሴን አደራ የምለው ይህንን ውድ ጊዜህን በመሻማት በእንግድነት ወደቀረብከው ጌታህ የሚወደውን ሥራ ብቻ በመሥራት የተከበረው ቤቱን በማተለቅ አላህን ከሚያስቆጡ ሥራዎች መቆጠብ ይገባሃል፡፡ አላህም በቁርአኑ ሲያስጠነቅቅ፡-

وَمَنْ يُدْرِ فِيهِ بِالْحَكَا يُظْلَمُ تَذَقُّهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

(الحج 25)

ትርጉም ((. በሱም ውስጥ በመስጂደል ሐረም ውስጥ ከትክክለኛ ው መንገድ) በመዘንበል በዳይ ሆኖ (ማንኛውንም ነገር) የሚፈልግ ሰው ከአሳማሚ ቅጣት እናቀምስዋለን)) ይላል፡፡ አልሐጅ - 25
በመጨረሻ ሐጅህ የተዋጣለት (መብሩር) ሥራህ የሚያስመለግንህ (መሽኩር) ወንጀልህም የተማረ እንዲሆን አላህን እለምነዋለሁ አላህም ከሁሉም በላይ አዋቂ ነው (አላሁ አዕለም)፡፡

ወሰላም አለይኩም ወራህመቱሏሂ ወበረካቱሁ

በሳዑዲ ዓረቢያ የአስልምና ጉዳዮች የወቅፍ የዳዕዋና የኢርሻድ ሚኒስቴር፡- ሷሊሕ ዓብዱልዓዚዝ ቢን መሐመድ አል አሸይኽ፡፡

ጥንታዊው ቤት (ሐረም)

ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ምስጋና ይገባው ሰላትና ሰላም ለነብዩ መሐመድ ለቤተሰቦቻቸውና ለባልደረቦቻቸው ይሁን።

በመካከል ከተማ ሐረም መስጊድ ውስጥ የሚገኘው ካዕባ የአላህ ጥንታዊ ቤት ነው።

ካዕባ መስሊሞች የትም ቦታ ቢሆኑ ከልባቸው የማይጠፋ ሥፍራ ሲሆን ፊቶችና ልቦቻቸውም በቀን አምስት ጊዜ ወደ ካዕባ አዙረው ለአንዱ አምላክ ለአላህ ተናገረውና ፈርተው ይሰግዳሉ ።

ጥንታዊው ቤት (ካዕባ) በነብዩ ኢብራሂም ከተገነባበት ጊዜ ጀምሮ መስሊሞች በተከበረው ቤት ዙርያ ጠዋፍ ለማድረግና የሐጅ ሥርዓትን ለማካናወን ከሚኖሩበት እሩቅ ሽለቆ አቋርጠው ወደ መካ ይጎርፋሉ ።

ለዎች ከባዕድ አምልኮ ተላቀው የፈጠራቸውን አንድ አምላክ አላህን ብቻ ፍፁም በሆነ በትክክለኛ እምነት በኢስላም ሊገዙት የመጀመርያው ጥንታዊው ቤት (ካዕባ) ተመሰረተ አላህም በቁርአኑ ሲገልፀው ፡-

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾
فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا بُرْهِنُوا مِن دَخَلِهِ ۖ كَانَ ءَامِنًا ۖ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ
حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ عَنِ الْعَالَمِينَ

ትርጉም ((ለሰዎች (መጽሊዎ) መጀመርያ የተኖረው ቤት ብሩክና ለዓለማት ሁሉ መመርያ ሲሆን ያ በበካህ (በመካ) ያለው ነው ፤ በውስጡም ግልፅ የሾኑ ታምራቶች የኢብራሂም መቆሚያም አለ (ውስጡም) የገባ ሰው ፀጥተኛ ይሆናል (ሰላምን ያገኛል) ለአላህም በሰዎች ላይ ወደርሱ መሄድን በቻለ ሁሉ ላይ ቤቱን መጎብኘት ግዴታ አለባቸው የካደም ሰው አላህ ከዓለማት ሁሉ የተብቃቃ ነው።)

የኢስላም መሠረቶች

የተከበራችሁ መስሊሞች

በቡኸሪና መስሊም ሐዲስ ከነቡዩ መሐመድ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንደተረጋገጠው

« ኢስላም በአምስት መዓዘኖች ተገነባ » እነሱም

ከዚህ የምንረዳው ሐጅ ከኢስላም መሰረቶች አንዱ በመሆኑ አንድ መስሊም አቅሙ እያለው ሐጅ እስካላደረገ ድረስ እስልምናው ሙሉ አይሆንለትም፡፡

የአላህ እዝነቱ ሆኖ ሐጅ ለአንድ መስሊም በዕድሜ ልኩ ከአንድ ጊዜ በላይ ግዴታ አይሆንበትም፡፡

ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሐጅ ግዴታ (ፈርድ) መሆኑን ሲናገሩ አንድ ሰሐባ በየአመቱ ነው ? ብሎ ጠየቃቸው

እሳቸውም (ሐጅ አንዴ ነው የደገመ ትርፍ (ተጠውዕ) ነው) አሉት

ሐዲስ ሰሐብ

ሐጅ ሲደረግ ከይዩልኝ እና ከይስሙልኝ ተጠንቅቆ ፍፁም ለአላህ መሆን አለበት፡፡

አላህም በሐዲስል ቁድስ ፡-

(እኔ ሲያሻርኩብኝ እቀናለሁ አንድ ሥራ ሰርቶ በእኔ ላይ ያሻረክ ከነሽርኩ እተወዋለሁ ብሎዋል)

ሐጅ ሲደረግ ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ባሳዩት መሠረት መሆን አለበት ፡፡

እኛም መስሊም ወንድሞቻችንና እህቶቻችንን የምንመክረው ለሐጅ ጉዞ ከመነሳታቸው በፊት ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሐጅ እንዴት ነበር ያደረጉት? ብለው በደንብ መጠየቅና ማወቅ አለባቸው ፡፡

ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳዘዙት

(የሐጅና ዑምራ አፈፃፀም ከኔ ውሰዱ) ብለዋል፡፡

አላላሃ ኢስላህ መሐመድ ረሱሉላህ ብሎ መመሥከር

የአምስት ወቅት ሰላት መስገድ

ከገዝብ ላይ ዘካ ማውጣት

የረመዳንን ወር መያም

ወደ አላህ ቤት መካሐጅ ማድረግ፡ ናቸው

የጉዞ ሥነ ሥርዓት

1. ሐጅና ዑምራ ለማድረግ የተነሳ ኒያውን አስተካክሎ ፍፁም ወደ አላህ ሊቃረብበት መሆን አለበት ሐጅ ሲነየት ለዱንያ ፣ ለጉራ ፣ ሐጂ ለመባል ፣ ለይዩልኝ እና ለይስሙልኝ እንዳይሆን መጠንቀቅ ያስፈልጋል ።
2. ለጉዞ የተነሳ ሰው ምንግዜም ቢሆን በንብረትና በዕዳ ጉዳይ ኑዛዜ መፃፍ ይገባዋል የሰዎችን የአደራ ንብረት የተቀበለ ከሆነ እራሱ ዘንድ እንዲቀመጥ ወይም እንዲመልስላቸው ለባለ አደራዎቹ ማስመረጥ አለበት።
3. ባለፈው በሰራቸው ወንጀሎች ተፅዕኖ መቶበትና ደግሞ ወንጀል ላለመፈፀም ፅኑ የሆነ አቋም መያዝ አለበት ።
4. ሰዎችን በድሏቸው ከሆነ ይቅርታ መጠየቅ ፣ ንብረታቸውን በግፍ የወሰደ ከሆነ መመለስ አለበት ።
5. ለሐጅና ዑምራ የሚያወጣው ወጪ ፍፁም ሐላል መሆን አለበት ምክንያቱም አላህ ከጉድለት ሁሉ የጠራ በመሆኑ የጠራን ሥራ ብቻ ነው የሚቀበለው ።
6. ከሁሉም ወንጀሎች መራቅ ይጠበቅበታል ይኸውም ፡- በምላሱም መጥፎ በመናገርና በሰውነቱ ግፍያ በመፍጠር ሰውን ያለመበደል ፣ ከሃሜትና ከጋራ ጋር ከመጨቃጨቅ መቆጠብ ፣ ሁሉንም አይነት ውሸት መራቅ በተለይ በዲን ጉዳይ በማያውቀው ነገር አላህ እንዲህ ብሏል ረሱል (ስለላሁ ዓለይሂ ወስለም) እንዲህ ብለዋል ብሎ መዋሽት ትልቅ ወንጀል ስለሆነ መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

የጉዞ ሥነ ሥርዓት

7. ሐጃጆች በሐጅና ዑምራ ዙሪያ ባሉ መመሪያዎች እርስ በርስ መስማማት አለባቸው።
8. መንገደኛ ተጊዥ ኢስላም ግዴታ ያደረገውን ሁሉ መፈፀም አለበት ፡- በተለይ ሰላትን በወቅቱ በጀምሳ መስገድ ፣ የቻለውን ያህል ቁርአን መቅራት ፣ ዚክር ማብዛት ፣ ዱዓ ማድረግ ፣ በንግግርም ሆነ በተግባር ለሰዎች መልካም ፀባይ ማሳየት ፣ የተቸገረን መርዳት ፣ ለሙስሊሞች መራራት ፣ ለድሃ መመዕወት ፣ በመልካም እያዘዙ በመጥፎ መከልከል የመሳሰሉት ሁሉ የሙስሊም ፀባዮቹ ናቸው።
9. መንገደኛ ከጉዞው በፊት በጥሩ ኢስላማዊ ሥነ - ምግባር የታነፁ ጊደኞች መምረጥ አለበት።
10. ሙስሊም መንገደኛ ፍፁም የሆነ መልካም ፀባይ መላበስ አለበት ይኸውም ፡- ትዕግስት ፣ ተበድሎ ማለፍ ፣ ይቅር መባባል ፣ መቻቻል ፣ አመለ ቀዝቃዛ መሆን ፣ ችኩል ያለመሆን ፣ መተናነስ ፣ መሰገስ ፣ ንቁና ትጉህ መሆን ፣ መተዛዘን ፣ ጥንቁቅ ፣ ጨዋ ፣ ታማኝ ፣ ሥርዓት ያለው ፣ አላህን የሚፈራ ፣ መሆን ይጠበቅበታል።
11. መንገደኛ ሙስሊም ከቤቱ ሲወጣ አላህ ባዘዘው መሰረት ለቤተሰቦቹ አላህን እንዲፈሩ አደራ ማለት አለበት ።
12. መንገደኛ ከራሱል (ሰላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የተገኙትን የመንገደኛ ዚክሮችና ዱዓዎችን በተቻለ መጠን በቃሉ መያዝ ይወደዳል።

አል ኢሕራም (ሐጅ ወይንም ዑምራ መነየት)

ኢሕራም የሐጅና ዑምራ የመጀመርያ ሥራ ነው። አህራም ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ (ጉሰክ) ለመግባት የሚደረግ ኒያ ነው። ወቅቱም ለዑምራ አመቱን መሉ ሲሆን ለሐጅ ግን ኒያ የሚደረግው

የሸዋልና ዙልቂዒዳ ሙሉ ወሮችና በዙልሐጃ አሥር ቀኖች ናቸው። (ዙልሐጃ አሥር ሌሊቱ ብቻ ነው። በሐጅ ጊዜያቶች ውስጥ የሚጠቃለለው)

የሐጅና ዑምራ ሥራ የሚጀመረው ከተወሰኑት ክልሎች (ሚቃት) ላይ የኢሕራም ልብስ ለብሶ ኒያ በማድረግ ነው።

ሐጅና ዑምራ ለማድረግ የፈለገ በመርከብም ሆነ በሌላ መገገዣ ተጉዞ የኢሕራም ክልሎች (ሚቃት) እንደደረሰ መጀመርያ ከተሳካለት ገላውን ታጥቦና ተበጃጅቶ ወንድ ነጭ የሆነ ብትን ጨርቆች በማዘጋጀት አንዱን ከወገብ በታች አሸርጦ አንደኛውን ከወገብ በላይ አጣፍቶ ይለብሳል። ለሌሉ ግን ለኢሕራም

የተለየ ልብስ የላትም የሰውነቷን ቅርፅ የማያሳይ ከእጇና ከፊቷ በስተቀር ሙሉ ሰውነቷን የሚሸፍን የፈለገችውን አይነትና መልክ ያለው ልብስ መልበስ ትችላለች ባዕድ ወንድ መሀል ግን ፊቷን በጨርቅ ጣል አድርጋ መሸፈን አለባት።

በመቀጠልም ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ለሐጅ ወይንም ለዑምራ በሚከተለው መልኩ ይነይታሉ።

ለበይክ ማለት ከተጀመረ በኋላ ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ (ጉሰክ) ተገባ ማለት ነው።

— ሐጃጆች የሚገዙት በባሕር ወይንም በአውሮፕላን ከሆነ እንደተለመደው አብራሪዎች የሚቃት ክልል መድረሳቸውን ይናገራሉ። በዚህን ጊዜ ሐጃጆች የኢሕራም ልብሳቸውን ለብሰው ተልቢያ በማለት ኢሕራም ያደርጋሉ (ኢሕራም ማለት ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ ለመግባት መነየት ወይንም መወሰን ማለት ነው)። ሐጃጆች ከፈለጉ ከቤታቸው ሲወጡ የኢሕራም ልብስ ለብሰው ሚቃት ክልል ሲደርሱ ተልቢያ በማድረግ ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ መግባት ይችላሉ።

በተልቢያ ጊዜ ወንዶች ድምፃቸውን ከፍ ሲያደርጉ ሴቶች ግን ድምፃቸውን ለራሳቸው ብቻ እንዲሰማ አድርገው ተልቢያ ይላሉ።

ለበይክ ዑምራ - ዑምራ ብቻ ለሚያደርግ

ሙተመቱዕ.ዑምራና ሐጅ ለየብቻ ለማድረግ ለበይክ ዑምራ ሙተመቱዓን ቢሃ ኢለል ሐጅ) ትርጉም (ከዑምራ በኋላ ኢሕራሜን ፈትቼ ሐጅም ላደርግ ማለት ነው

አል ቃሪን (ለበይክ ዑምራ ወሐጅ) ዑምራና ሐጅ አንድ ላይ ላደርግ ማለት ነው

አል መፍሪድ ለበይክ ሐጅን ትርጉም ሐጅ ላደርግ

ከኢሕራም በፊት

ከኢሕራም በፊት የሚከተሉትን ማከናወን ይወደዳል

1. ጥፍርን መቁረጥ ፣ በብብትና በብልት አካባቢ ያለን ፀጉር መላጩት ወንዶች የከንፈር ዓምን ብቻ ማሳጠር።
2. ከተመቸ መሉ ገላን መታጠብ ሱና ነው

በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ያሉ ሴቶች ሳይቀሩ ይታጠባሉ

3. ወንዶች ልብሳቸውን በሙሉ አውልቀው የኢሕራም ልብስ መልበስ ።
4. ሴት ፊቷ ላይ ያለውን ቡርቃ እና ኒቃብ አውልቃ ባዕድ ወንድ ባጋጠማት ጊዜ ከጭንቅሏቷ ወርዶ ፊቷን የሚሸፍን ሻሽ መሰል ጨርቅ (ሺማር) ጣል ታደርጋለች።
5. ከትጥበት በኋላ ወንዶች ከኒያ በፊት የኢሕራም ልብሳቸውን ሳይነካ ገላቸውንና ፊታቸውን ቅባትም ሆነ ሽቶ መቀባባት ይችላሉ ።

በኢሕራም ወቅት የሚሰጥ ልዩ የሆነ ሰላት የለም

ሴቶች ከኢሕራም ኒያ በፊት ሽታ የሌለው ቅባት መቀባት ይችላሉ

6. ከኢሕራም ልብስ በኋላ ቀጥታ ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ (ጉሱክ) ነይቶ መግባት ኒያው በቃል ባይሆንም በልብ ካረፈ በቂ ነው የኢሕራሙ ኒያ ከፈርድ ሰላት በኋላ ቢሆን ይመረጣል ያለበለዚያም የውዱእ ሱና ሰላት ሰግዶ ኢሕራም ማድረግ ይቻላል። ሐጅ ወይንም ዑምራ ለሌላ ሰው ማድረግ የፈለገ የሰውዬውን ሥም ጠርቶ (ለበይክ ለእኩል ማለት ይችላል)

የተልቢያ አባባል

((ለበይክ አላሁመ ለበይክ ለበይክ ላሽሪከለክ ለበይክ ኢነል ሐምደ ወኒዕመተ ለከ ወልሙልክ ላሽሪከለክ))
ትርጉም ፡- አቤት አላህ ሆይ አቤት ፡ አቤት ለአንተ ሽሪክ የለህም ፣ አቤት ምስጋና ፣ ፀጋና ንግሥና ለአንተ ብቻ ናቸው ሚሻረክህ የለም።

የተልቢያው ወቅት

ለዑምራ ከኢሕራም ኒያ እስከ ጠዋፍ መጀመርያ ድረስ ተልቢያ ሲባል ለሐጅ ከኢሕራም ኒያ እስከ የዒድ ቀን ጠዋት ጀመረቱል ዓቀባህ ላይ ጠጠር እስከሚወረወርበት ሰዓት ድረስ ተልቢያ ይባላል

የኢሕራም ክልሎች

ረሱል (ሰላላሁ ዐለይሂ ወሰለም) ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ ሁሉ ኢሕራም የሚደረግበትን አምስት ክልሎች (ሚቃት) ጠቅሰዋል።

ክልሎቹም

ዙል ሑሳይፋህ

-- ዙል ሑሳይፋ :- የመዲናና በመዲና በኩል ለሚመጡ ሐጃጆች ኢሕራም የሚያደርጉበት ክልል (ሚቃት) ነው ። በአሁኑ ወቅት አብያር ዓሊ በመባል ይታወቃል።
ከመካ 450 ኪ . ሜ . ይርቃል ።

አል ጁሕፋህ

-- አል ጁሕፋ :- የሻም ፣ የግብፅ ፣ የሞሮኮና በነሱ በኩል አቋርጠው ለሚመጡ ሐጃጆች ኢሕራም የሚያደርጉበት ክልል ነው ይህ ክልል ለራቢግ ከተማ ስለሚጠጋ በአሁኑ ወቅት ሐጃጆች ከራቢግ ነው ኢሕራም የሚደርጉት።
ከመካ 183 ኪ . ሜ . ይርቃል

ቀርነል መናዚል

-- ቀርነል መናዚል :- የነጅድና በነሱ በኩል አቋርጠው ለሚመጡ ሐጃጆች ኢሕራም የሚያደርጉበት ክልል ነው ። በአሁኑ ወቅት አስሳይል ከቢር በመባል ይታወቃል።
ከመካ 75 ኪ . ሜ . ይርቃል

የለምለም

-- የለምለም :- የየመንና በነሱ በኩል አቋርጠው ለሚመጡ ሐጃጆች ኢሕራም የሚያደርጉበት ክልል ነው ሰዎች በአሁኑ ወቅት አስሰዕድያ የሚባለው ቦታ ላይ ነው ኢሕራም የሚያደርጉት።
ከመካ 92 ኪ . ሜ . ይርቃል።

ዛቱዒርቅ

-- ዛቱዒርቅ :- የኢራቆችና በነሱ በኩል የሚያልፉ ሐጃጆች ኢሕራም የሚያደርጉበት ክልል ነው
ከመካ 94 ኪ . ሜ . ይርቃል ።

ከላይ የተዘረዘሩት የኢሕራም ክልሎች ያለኢሕራም ያቋረጠ የሐጅ መንገደኛ ወደ ክልሉ (ሚቃት) መመለስ ግዴታው ነው ያለበለዚያ እርድ ግዴታ ይሆንበታል

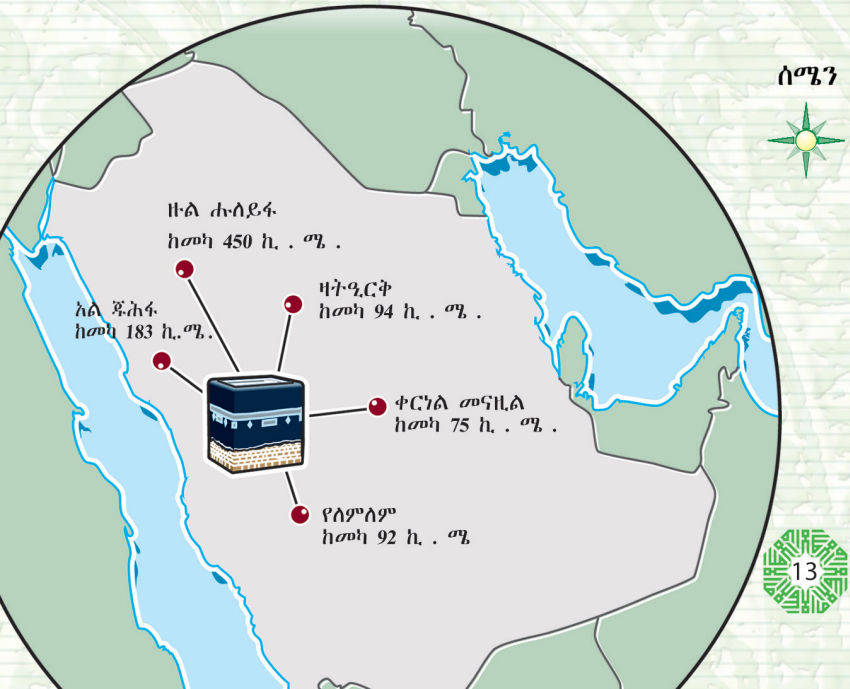
ሬሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳሉት

የሚቃት ክልሎችን ሲያስረዱ ((ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ ለነሱና (ለክልሉ ነዋሪዎች) እንዲሁም ከነሱ ወገን ላልሆኑ በነሱ በኩል ለሚመጡ)) በማለት አብራርተዋል ::

— የመካ ከተማ ነዋሪዎች ሐጅ ለማድረግ ከቤታቸው ኢሕራም ሲያደርጉ ዑምራ ለማድረግ ግን ከሐረም ክልል ውጪ ተንዲም ሄደው ኢሕራም ያደርጋሉ ::

— መኖሪያቸው ከሐረም ክልል ውጪ ከሚቃት ክልሎች ውስጥ ያሉ ከተሞች እንደ ጅዳ ፣ ሙስተውራ ፣ በድር ፣ በሕራ ፣ ኡምሰሊም ፣ አሸራ-ኢዕ ፣

የመሳሰሉት አካባቢዎች የሚኖሩ ሰዎች ኢሕራም የሚያደርጉት ባለብት ቦታ ሲሆን ሚቃታቸውም መኖሪያቸው ነው::

በኢሕራም ወቅት የሚከለከሉ ነገሮች

ከሚቃት ሐጅና ዑምራ ለማድረግ ኢሕራም ከተደረገ በኋላ የሚከለከሉ ነገሮች

● ፀጉርንም ሆነ ጥፍርን መቁረጥ ክልክል ነው ። በአጋጣሚ ፀጉር ቢነቀል ፣ ጥፍር ቢሰበር ወይም በመርሳትና ባለማወቅ ፀጉርንም ሆነ ጥፍርን መቁረጥ ምንም ችግር የለበትም ።

● ልብስንም ሆነ ሰውነትን ሽቶ መቀባት ክልክል ነው ። ከኢሕራም በፊት የተቀቡት ሽቶ ሽታው በሰውነት ላይ ቢቀር ምንም አይደለም የኢሕራም ልብስ ላይ ግን የሽቶ ሽታ ካለ ማጠብ ያስፈልጋል ።

● ለሙሕሪምም ሆነ ሙሕሪም ላልሆነ ሰው የሐረም ክልል ውስጥ የዱር አራዊትን ማደንም ሆነ ማስበርገግ ክልክል ነው ።

● ለሙሕሪምም ሆነ ሙሕሪም ላልሆነ ሰው የሐረም ክልል ውስጥ ወፍ ዘራሽ የሆኑ ተክሎችን መቁረጥ ክልክል ነው ።

● ለሙሕሪምም ሆነ ሙሕሪም ላልሆነ ሰው የሐረም ክልል ውስጥ የወደቀን እቃ ገንዘብ የመሳሰሉትን ማንሳት ክልክል ነው ። (የወደቀን እቃ ባለቤቱን ለማፈላለግ ማንሳት ይፈቀዳል)

በኢሕራም ወቅት የሚከለከሉ ነገሮች

● ሙሕሪም የሆነ ሰው ለራሱም ሆነ ለሌላ ሰው ማጨትም ሆነ የጋብቻ ውል መፈፀም ፣ የግብረ - ሥጋ ግንኙነት መፈፀምም ሆነ በስሜት መተሻሸት ክልክል ነው።

ዑስማን (ረዲየላሁ አንሁ) እንዳወሩት ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(ሙሕሪም የሆነ ሰው ማግባት ፣ ማጋባትም ሆነ ማጨት አይፈቀድለትም) ብለዋል ።

ሙስሊም እንደሚባሉት

● በኢሕራም ወቅት ሴት ለእጁ ጋንት ማጥለቅና ፊቷን በኒቃብ ወይም በቡርቃ መሸፈን ክልክል ነው ።

ነገር ግን ሴት በባዕድ ወንድ መሐል ስትሆን በሒማር (በሻሽ መሰል ብትን ጨርቅ) ፊቷን መሸፈን አለባት ።

ሴት በኢሕራም ወቅትም ሆነ ከኢሕራም ውጭ ፊቷንም ሆነ መላ ሰውነቷን ለባዕድ ወንድ መገለፅ የለባትም ።

● ሙሕሪም የሆነ ወንድ የራስ ቅሉን በኢሕራም ልብስ መሸፈን ፣ ከፍያ ማድረግ ፣ ራስ ላይ መጠምጠም ክልክል ነው በመርሳት ጭንቅላቱን የተከናነበ እንዳስታወሰ ክንብንቡን ማንሳት አለበት ።

● ሙሕሪም ወንድ ለሙሉም ሆነ ለከፊል ሰውነቱ የተሰፉ ልብሶችን እንደ ሱሪ ፣ ኮት ፣ ቀሚስ ፣ ካልሲ ፣ ሽፍን ጫማ የመሳሰሉትን መልበስ ክልክል ነው ።

(ለኢሕራም የሚሆን ብትን ጨርቅ ማግኘት ካልተቻለ የተሰፉ ልብሶችን መልበስ ፣ ነጠላ ጫማም ካልተገኘ ሽፍን ጫማ መጫማት ይቻላል)

ለሙሕሪም የሚፈቀዱ ነገሮች

● ሰዓት

● የጆሮ ማዳመጫ

● ቀለበት

● ነጠላጫማ

● መነፅር

● ቀበቶ

● በጃንጥላ መጠለል

● መኪና ውስጥ መጠለል

● በራስ ላይ ዕቃ መሸከም

ሌሎች የሚፈቀዱ

- ቁስልን ማሸግ የኢሕራም ልብስ ማጣብና መቀየር

- የራስ ፀጉርንና ገላን መታጠብ

- ሙሕሪም ላያውቅ ፀጉር ቢነቀልበት ምንም አይደለም

- ሕጉን ባለማወቅም ሆነ በመርሳት የራስ ቅልን የሸፈነ ወንድ እንዳወቀ ወይም እንዳስታወሰ ሽፋኑን ማንሳት ብቻ በቂ ነው ።

የሐጅና ዑምራ አደራረግ አይነቶች

ሦስቱ የሐጅና ዑምራ አፈፃፀም

ሐጅ ለማድረግ የፈለገ ከሦስቱ የሐጅ አደራረግ አይነቶች አንዱን መምረጥ ይቻላል ።

1	አተመቀዕ
	ዑምራ
	ሐጅ
	ዕርድ ግዴታ

ተመቀዕ ማለት በሐጅ ወራቶች ውስጥ ለዑምራ ነይቶ ኢሕራም ማድረግ ሲሆን የሐጅ ወራቶች ማለት ሸዋል፣ ዙልቂዳ እና በዙልሒጃ አስር ቀኖች ናቸው ። ከኢሕራም ኒያ በኋላ (ለበይክ ዑምራ ሙተመቲዓን ቢሃ ኢለል ሐጅ) ይባላል ። ትርጉሙም ዑምራ አድርጌ እስከ ሐጅ ድረስ በኢሕራም ወቅት የተከሰኩትን ነገሮች ተጠቅሜ ሐጅ ሲደርስ በድጋሚ ኢሕራም ላደርግ ማለት ነው። በመቀጠል ለዑምራ ጠዋፍና ሰዕይ ካደረጉ በኋላ ፀጉርን አሳጥሮ ኢሕራም መፍታት። ዙልሒጃ ስምንት ሲደርስ ካሉበት ቦታ ኢሕራም አድርጎ ወደ ሚና በመሄድ የሐጁን ሥነ ሥርዓት ማካሄድ በዚህን ግዜ በግ ማረድ ግዴታ ይሆናል ሌላው አማራጭ አንድ በሬ ወይንም ግመል ለሰባት ሰው ሆኖ ማረድ ይቻላል ። ማረድ ያልቻለ አሥር ቀን መያም አለበት የሙም ሦስት ቀን ሐጅ ላይ ሆኖ ሰባቱን ሃገሩ ሲመለስ ይያመዋል።

2	ቂራን
	ዑምራና
	ሐጅ
	ማረድ ግዴታ

ቂራን ማለት ኢሕራም አድርጎ ሐጅና ዑምራን አንድ ላይ ማድረግ ማለት ነው ። ኒያውም (ለበይክ ዑምረተን ወሐጀን) ማለት ሲሆን ። መካ እንደደረሰ ጠዋፊል ቁዳምና ሰዕይ ማድረግ ሰዕይ ለዑምራም ለሐጅም ይሆናል ኢሕራሙንም ሳይፈታ እስከ ዙልሒጃ ስምንት ቆይቶ ዙልሒጃ ስምንት የሐጅ ሥራን ለማከናወን ወደ ሚና መገዝ ሚና ዓረፋና ሙዝደሊፋ የሚሰሩትን ሥራዎችን ካጠናቀቁ በኋላ ለጠዋፊል ኢፋዳ ወደ መካ ሲመለሱ መጀመርያ ለዑምራና ለሐጅ ሰዕይ ስለተደረገ ሌላ ሰዕይ ማድረግ አይገባም በመቀጠል በግ ማረድ ግዴታ ሲሆን ማረድ ያልቻለ አሥር ቀን መያም አለበት የሙም ሦስት ቀን ሐጅ ላይ ሆኖ ሰባቱን ሃገሩ ሲመለስ ይያመዋል።

3	ኢፍራድ
	ሐጅ ብቻ
	ማረድ ግዴታ አይሆንም

ኢፍራድ ማለት ለሐጅ ብቻ ኢሕራም አድርጎ ሚቃት ሲደርስ ለበይክ ሐጅን ይላል መካ እንደደረሰ የመግቢያ ጠዋፍ (ጠዋፊል ቁዳም) እና የሐጅን ሰዕይ ያደርጋል የሐጅን ሰዕይ ከሚና መልስ ማድረግ ይቻላል ።

ከብት ላልነዳ የተመረጠው የሐጅ አደራረግ (ጉሱክ) ተመቀዕ ነው ረስልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሰሐባዎቻቸው የመረጡት የሐጅ አደራረግ ተመቀዕ ነበር።

ስለሐጅና ዑምራ ጠቅላላ ዕውቀት

ሙፍሪድ ሐጅ ብቻ ቃሪን ሐጅና ዑምራ አንድላይ ተመቱዕ ዑምራ አድርጎ ሐጅ ድረስ መፍታት

ሁሉም ኢሕራም ከሚቃት ያደርጋሉ

1 የመግቢያ ጠዋፍ የመግቢያ ጠዋፍ የዑምራ ጠዋፍ

2 ለሐጅ ሰዕይ ለሐጅና ዑምራ ሰዕይ ለዑምራ ሰዕይ

የራስ ፀጉርን ማሳጠር ወይም መላጨት

እስከ ዙልሒጃ ስምንት በኢሕራሙ ይቆያል በኢሕራም ወቅት ክልክሎችን ሁሉ ይከለክላል

እስከ ዙልሒጃ ስምንት በኢሕራሙ ይቆያል በኢሕራም ወቅት ክልክሎችን ሁሉ ይከለክላል

ኢሕራሙን ፈትቶ ክልክሎች ሁሉን ብረ - ሥጋ ጨምሮ ይፈቀዳል

የውመል ተርዊያ ለሐጅ ዙልሒጃ ስምንት ኢህራም ያደርጋል

1 ለሙፍሪድ የመግቢያ ጠዋፍ ሱና ስለሆነ ቢተወውም ምንም አይደለም

2 ለሙፍሪድ የመግቢያ ጠዋፍ ብቻ አድርጎ ወደ ሚና ካሄደ ሲመለስ ከጠዋፈል ኢፋዳ በኋላ ሰዕይ ማድረግ ይገባዋል ::

ክፉና ደጉን መለየት የማይችሉ ሕፃናት ሐጅ ሲያደርጉ ኒዎውን የሚያደርጉላቸው ወላጆቻቸው ሲሆኑ አዋቂ ሙሕሪም የተከለከለውን ሁሉ ይከለክላሉ በተለይ በጠዋፍ ወቅት ጡሐራ መሆን አለባቸው ጠዋፍ እንደ ሰላት ስለሆነ ጡሐራና ውዱዕ ግዴታ ነው። ክፉና ደጉን መለየት የሚችሉ ነገር ግን ለአካለ መጠን ያልደረሱ ሕፃናት በወላጆቻቸው ፈቃድ ሐጅ ሲያደርጉ ሚቃት ላይ እንደ አዋቂዎች መታጠብ መበጃጀትና የመሳሰሉትን ማድረግ አለባቸው።

የዑምራ አደራረግ

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

" العمرة إلى العمرة كفارة لما بينهما و الحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة "

متفق عليه

ረሱል (ሰላላሁ ናለይሂ ወሰለም) (ከዑምራ እስከ ዑምራ ያለው ጊዜ የወንጀል ማካካሻ ነው ሐጅል መብሩር (ተቀባይነት ያለው ሐጅ) ምንዳው ጀነት ነው) ብለዋል።

የዑምራ ጠዋፍ

ዑምራ ለማድረግ መከተል መከረማ እንደረሰሰ

ወዲያው ታጥቦ ወደ ጥንታዊው የአላህ ቤት መስጴደል ሐረም መሄዱ ይወደዳል መታጠቡ ግዴታ አይደለም ::

-- መስጴደል ሐረም ሲገባ ቀኝ እግርን በማስቀደም ::-

እንደሚከተለው ይባላል

(አዑዙቢላሂል ዓዚም ወወጅሁሁል ከሪም
ወሱልጣኑሁል ቀዲም ሚነሸይጣኒረጂም
አላሁመ እፍታሕ ሊ ኦበዋቦ ረሕመቲክ)

ትርጉም (በሃያሉ ጌታ የተከበረ ፊትና የነባር ስልጣን ባለቤት
በሆነው አላህ

ከእርጉሙ ሸይጣን ክፋት እጠበቃለሁ)
« አላህ ሆይ የእዝነት በርህን ክፈትልኝ »

ይህ ዱዓ ማንኛውም መስጊድ ሲገባ ይደረጋል

የዑምራ ሥራ ለመጀመር

ወደ ተከበርው ካዕባ በመሄድ ጠዋፍ ማድረግ ለወንድ በጠዋፊል ቁዱም ግዜ ብቻ የቀኝ ትከሻን ግልፅ ማድረግ ሱና ነው ::

ሌላው በዑምራ ወቅት

ጠዋፍ ሲደረግ ካዕባን ሰባት ግዜ መዞር ሲሆን ዙሩ የሚጀምረው ከሐጃረል አስወድ ነው ::

-- በጠዋፍ ግዜ የተመቸው ሐጃረል አስወድን መሳም ይችላል ካልተመቸው በርቀት አላሁ አክበር በማለት እጁን አንስቶ ያመለክታል በተረፈ ሰው በበዛበት ግዜ ሐጃረል አስወድን ለመሳም ብሎ ከሙስሊሞች ጋር መጋፋት መሰዳደብና መደባደብ ትልቅ ስህተት ነው ::

ሌሎችን ሰዎች መጋፋትም ሆነ ማስቃየት የተከለከለ ነው

የዑመራ ጠዋፍ

ጠዋፉን በመቀጠል

- በካዕባ ዙርያ ጠዋፍ በሚደረግበት ጊዜ አላህን እያወሰኑ እስቲግፋርና የፈለጉትን ዐይነት ዱዓ እያደረጉ ቁርአን እየቀሩ ሰባት ጊዜ ይዞራል ።
- በተወሰኑ ዱዓዎች ብቻ ድምፅን ከፍ አድርጎ ዚክር ማለት ጠዋፍ የሚያደርጉ ሰዎችን መረበሽ ስለሆነ ስህተት ነው ።

በጠዋፍ ጊዜ ሩክነል የማኒ ሲደረስ

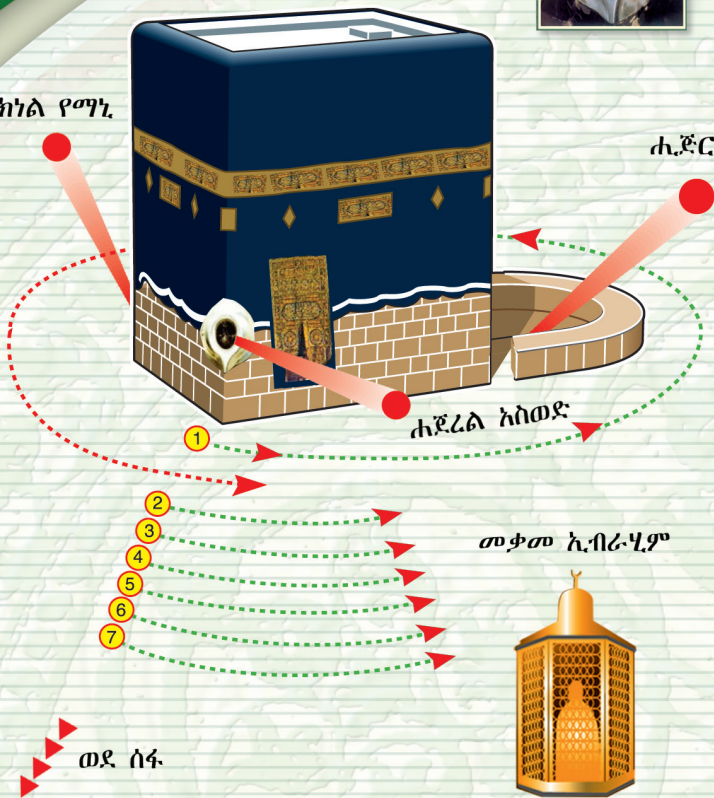
ሩክነል የማኒ የሚባለው የካዕባው ማዕዘን ሲደረስ ከተመቸ በእጅ አመላክቶ ሰላም ማለቱ ብቻ በቂ ነው ። ሩክነል የማኒን መሳምና መደባበስ የረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሱና አይደለም፡፡ ካልተመቸ ሰላም ማለቱ ቢቀርም ምንም አይደለም፡፡

ዋና ሱናው በጠዋፍ ጊዜ ሩክነል የማኒና ሐጀረር አስወድ መካከል ሲደረስ ።

رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ
سورة البقرة ((ረብና አቲና ፊዱንያ ሐሰነተን ወፊል አኺረቲ ሐሰነተን ወቂና አሃበናር)) ይባላል

በዚህ መልኩ ዑምራው ይካሄዳል

- ከላይ በተብራራው መሠረት ከሐጀረል አስወድ ተጀምሮ ዞሮ ሐጀረል አስወድ ሲደረስ አንድ ዙር እየተባለ ሰባት ዙር ይዞራል ።
- በጠዋፊል ቁዱም ጊዜ ብቻ ለወንድ የመጀመሪያ ሦስት ዙሮችን ፈጠን ፈጠን እያሉ መጠወፍ ሱና ነው ።

ወደ ሰፋ

ጠዋፍ ሚጀመረው ከሃጀረል አስወድ ሲሆን የሚጠናቀቀውም ሐጀረል አስወድ ላይ ነው።

በጠዋፍ ወቅት ስህተቶች

❌ ካዕባው አጠገብ ከሐጀረል አስወድ በግራ በኩል በአጭር የተገነባ ክልል የካዕባው ክልል በመሆኑ በጠዋፍ ጊዜ አንድ ላይ መዞር አለበት።

ሐጀር ማለት የካዕባው ክልል ነው

❌ የካዕባን ማዕዘኖች በጠቅላላ ሰላም ማለት ግድግዳውን ፣ የካዕባን ጨርቅ ፣ መቃመ ኢብራሂምን ፣ መደባበስና መሳም ባጠቃላይ በሽሪዓው የማይታወቅም ፈጠራ ነው ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሲያደርጉት አልታዩም ።

በጠዋፍ ጊዜ ሴቶችና ወንዶች በተለይ ሐጀረል አስወድና

❌ መቃመ ኢብራሂም አካባቢ መገፋፋትና መተሻሸት አግባብ ስላልሆነ ከእንደዚህ አይነት የግፊያ ቦታ ሰውን ላለመግፋት መጠንቀቅ ያስፈልጋል ።

ጠዋፍ እንደተጠናቀቀ የሚሰሩ ስራዎች

1 ኛ - ወንዶች ግልፅ ያደረጉትን የቀኝ እጅ መሸፈን።

2 ኛ - ከመቃመ ኢብራሂም ጀርባ ረከዓተይን ሰላት መስገድ ካልተመች ሐረም ውስጥ የተገኘው ቦታ መስገድ ይቻላል ።ይህም ሱና ሙአከዳ ነው ረከዐተይን ሲሰገድ በመጀመርያው ረከዓ ከፋቲሐ በኋላ

ሱረቱል ካፊሩን سُورَةُ الْكَافُرُونَ

ሲቀራ ከሁለተኛው ረከዓ ፋቲሐ በኋላ

ሱረቱል ኢኸላስ ይቀራል። سُورَةُ الْاِنشَاقِ

ከነዚህ ሌላ ምዕራፍ ቢቀራ ምንም አይደለም ።

የዑምራ ሰዕይ (ሰፋ መርዋ)

ጠዋፍ ከተጠናቀቀ በኋላ

-- ሰዕይ ወደሚደረግበት ቦታ ሰባት ግዜ ለመመለስ ወደ ሰፋ ኮረብታ ይኬዳል ኮረብታው ላይ እንደደረሱ አላህ እንደጀመረው እንዲህ በማለት ይጀመራል ::

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ﴾

((ኢነሰፋ ወል መርወተ ሚን ሸዓኢሪላህ))

የሰፋ ኮረብታ ላይ ወጥቶ

ፊትን ወደ ካዕባ በማዞር ሃያሉን አላህ እያመሰገኑ ሦስት ግዜ አላሁ አክበር በማለት እጆችን ዘርግቶ ዱዓ እያደረጉ እንዲህ ይባላል

((ላኢላሃ ኢለላህ ዋሕደሁ ላሽሪክለሁ ለሁል ሙልኩ ወለሁል ሐምዱ ወሀው ዓላ ኩሊ ሸይኢን ቀዲር))

-- ትርጉሙ

((ከአላህ በስተቀር በሐቅ የሚያመልኩት ጌታ የለም አንድ ነው አጋርም የለውም -- ግዛት ሁሉ የሱ ነው ምስጋናም ለሱ ነው እሱም በሁሉ ነገር ላይ የችሎታ ባለቤት ነው))

ይህ ዚክር ሦስት ግዜ ይደጋግማል

-- በሰፋ ላይ የፈለጉትን አይነት ዱዓ አስረዝሞም ሆነ አሳጥሮ ማድረግ

-- በዱዓ ጊዜ በስተቀር በተክቢራ ጊዜ እጆችን ዘርግቶ ወደ ካዕባ ማመላከት አግባብ አይደለም::-- ብዙ ሐጃጆችና ዑምራ የሚያደርጉ ሰዎች ሰፋ ወይም መርዋ ኮረብታ ላይ ሆነው እጃቸውን አንስተው ወደ ካዕባው ሰላም ይላሉ ይህ መታረም ያለበት ስህተት ነው ::

ከሰፋ ኮረብታ በመውረድ

ወደ መርዋ ኮረብታ እየተጓዙ ለራስ ለቤተሰብና ለሙስሊሞች የፈለጉትን ዱዓ ማድረግ::

-- በሰፋ መርዋ መካከል ካሉት የመጀመርያው አረንጓዴ ምልክት ላይ እንደደረሱ ወንዶች ብቻ ያረማመዳቸውን ፍጥነት ይጨምራሉ

-- የሁለተኛው አረንጓዴ ምልክት ሲደርሱ ፍጥነቱን ቀንሰው በዝግታ ይጓዛሉ::

መርዋ

የመርዋ ኮረብታ ሲደረስ

● የመርዋ ኮረብታ ሲደረስ ፊትን ወደ ካዕባ በማዞር ልክ ሰፋ ኮረብታ ላይ የተባለውን ዚክር በመድገም የፈለጉትን ዱዓ በማድረግ ከመረዋ ወደ ሰፋ መገዝ በሁለቱ አረንጓዴ ምልክቶች መሃል ሲደረስ እንደ መጀመርያው ወንዶች ያረማመዳቸውን ፍጥነት ይጨምራሉ ሰፋ ላይ ሲደረስ ሁለት ምልልስ አለቀ ማለት ነው በዚህ መልኩ ሰባት ጊዜ በመመላለስ ሰፋ ላይ የተጀመረው ምልልስ (ሰዕይ) መርዋ ላይ ይጠናቀቃል ።

● ሰዕይ ሲደረግ ሰባቱን ምልልስ ሳይጨርስ የደከመው ወይንም የታመመ አረፍ ብሎ መቀጠል ወይንም በጋሪ ላይ ቁጭ ብሎ እየተገፋ ምልልሱን መጨረስ ይቻላል ።

በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ላሉ ሴቶች የሚፈቀደው

● ጠዋፍ ማድረግ አይችሉም ሰፋ መርዋ ምልልስ ግን ከሐረም መስጊድ ውጪ ስለሆነ ይፈቀዳል

ግልፅ ስህተቶች

በአረንጓዴዎቹ ምልክቶች መሐከል ሴቶች መፍጠን የለባቸውም

● ሰዕይን ከጨረሱ በኋላ ወንዶች ፀጉራቸውን በሙሉ መላጩት ወይንም በሙሉ ማሳጠር አለባቸው ።

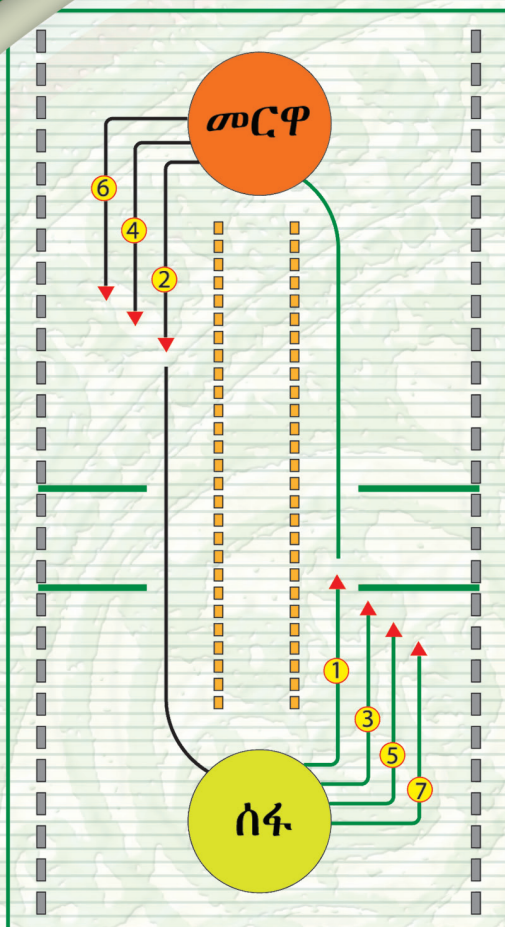
● ሴቶች ከሙሉ ፀጉራቸው ጫፍ የጣት አንጊ ያህል መቀረጥ አለባቸው።

ከላይ በተብራራው መልኩ የዑምራ ሥራ ሲጠናቀቅ

በመጨረሻ በኢህራም ወቅት የተከለከሉ ነገሮች በሙሉ ይፈቀዳሉ

ስዕይ ከስፋ ተጀምሮ መርዋ ላይ ይጠናቀቃል

ወንዶች የሚፈጥሩት አረንጓዴው ክልል

የሐጅ አፈፃፀም

{ الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ }

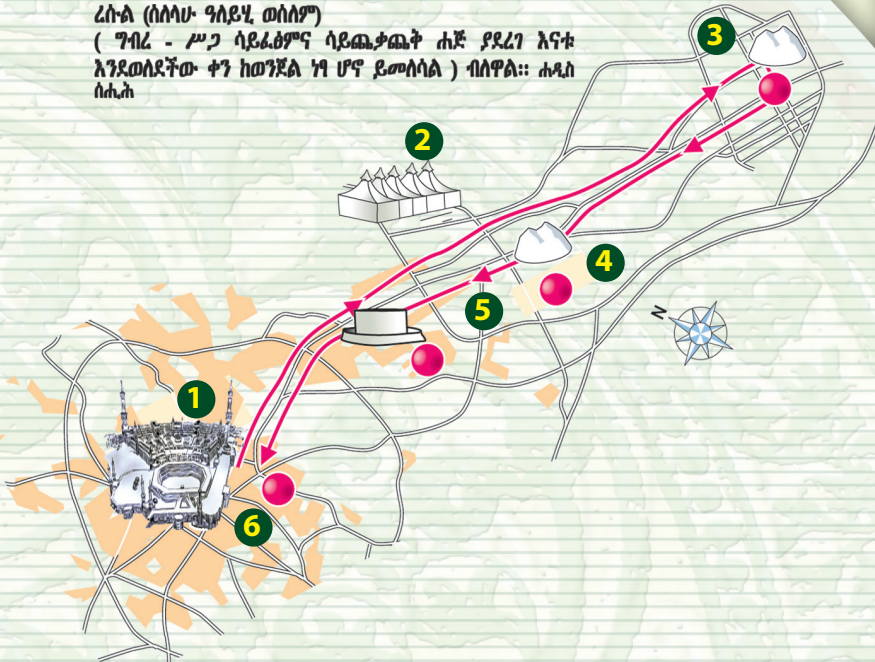
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

"من حج فلم يرفث ولم يفسق رجع من ذنوبه كيوم ولدته أمه"

حديث صحيح

ፊሱል (ሰላሁ- ሳለይሂ ወሰለም)

(ግብረ - ሥጋ ሳይፈፅምና ሳይጨቃጨቅ ሐጅ ያደረገ እናቱ እንደወለደችው ቀን ከወገኛል ነፃ ሆኖ ይመለሳል) ብለዋል። ሐዲስ ሰሐክ

የዙልሒሻ ስምንተኛው ቀን

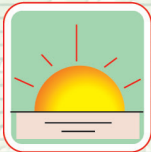
የውመ ተርዊያ

-- ዙልሒሻ ስምንት የሐጅ ሥራዎች ይጀመራሉ

ቀኑም የውመል ተርውያ ይባላል

በዚህ ቀን ተመቱዕ የሆነ ሰው ባለበት ወይም በሰፈረበት ቦታ ኢሕራም ያደርጋል። ለሐጅ ኢሕራም ሲያደርግ ልክ ለዑምራ ኢሕራም ሲያደርግ ታጥቦ ፣ ተበጃጅቶ ፣ ሰግዶ እንዳደረገው ያደርጋል ።

ከዙሁር በፊት

-- ቃሪንና እና ሙፍሪድ የሆኑ በአህራማቸው ስለቆዩ ካሉበት ቦታ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ይነሳሉ።

ዙሐር ዓሥር መቼሪብና ዒሻ መስገድ

ተመቱዕ ቃሪንና ሙፍሪድ ሁሉም በአንድ ላይ ከዙሁር በፊት ወደ ሚና መንቀሳቀስ ይጀምራሉ ። ሚናም እንደደረሱ የዙሐር የአሥር የመግሪብ እና የኢሻ ሰላቶች ሁሉንም በወቅታቸው ሳያቆሩኝ በተናጠል ባለአራት ረከዓት ሰላቶችን ብቻ ወደ ሁለት በማሳጠር ይሰግዳሉ ።

-- ለዙልሒሻ ዘመነኛው ቀን አጥቢያ ሌሊቱን እዛው ሚና ይታደራል።

-- ከዙልሒሻ ስምንተኛው ቀን በተለያየ ምክንያት ሚና የገባ ዙልሒሻ ስምንት ጠዋት ላይ ኢሕራም ያደርጋል ።

ሚና ማደር

-- ዙልሒሻ ስምንት ሚና ማደር ከሐጅ ሱናዎች አንዱ ነው ።

-- ዙልሒሻ ዘጠኝ ሚና ላይ የፈጅር ሰላት ከተሰገደ በኋላ ፀሐይ እንደወጣች ሳይቻከሉ በእርጋታ ወደ አረፋ ምድር ገዙ ይደረጋል ።

-- በገዙ ወቅት እየደጋገመ ተልቢያ በማድረግ አላህን ማውሳት ቁርአን መቅራትና የዓለማቱን ጌታ አላህን ማመስገን ይወደዳል ።

ዙልሒጃ ዘጠነኛው ቀን

የዓረፋ ቀን

- ፀሐይ ከወጣችበት ወቅት ጀምሮ ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ ዓረፋ ላይ መቆም ከሐጅ መሠረቶች አንዱ ነው ያለሱም ሐጅ አይሟላም

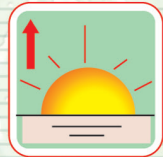
ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

ሐጅ ማለት ዐረፋ ነው

ብለዋል

እቡ ዳውድና ተርጫዚ

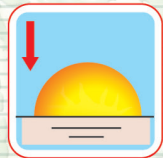
ፀሐይ ስትወጣ ጀምሮ

የዓረፋ ቀን

- ፀሐይ ከወጣችባቸው ቀኖች ሁሉ የተመረጠው ነው
- በዚህ ቀን ሐጃጆች በሙሉ ወደ ዓረፋ ይጎርፋሉ
- በዚህ በተከበረው ቀን ሐጃጆች ፀሐይ ወጥታ እስክትጠልቅ ድረስ ዓረፋ ምድር ይቆማሉ
- አላህም በሐጃጆቹ በመደሰት የባሮቹን ዝና ለመላኢኮች ያንፀባርቃል

ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ

ነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳሉት (ከቀኖች ሁሉ እንደ ዓረፋ ቀን አላህ ባሮቹን ከአሳት ነፃ የሚያወጣበት ቀን የለም በዚህ ቀን ሃያሉ አላህ (ወደ ምድር) ወረድ በማለት የሐጃጆቹን ዝና ለመላኢኮች ያንፀባርቃል

ምን ይፈልጋሉ እነዚህ ?? ይላል

አላህን ፀጋውንና ደግነቱን እንለምነዋለን

የዙልሒጃ ዘጠነኛ ቀን

የዓረፋ ቀን

ከዐረፋ ቀን ሱናዎች፡-

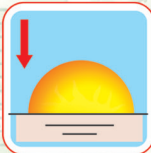
— ከተመቸ ነሚራ መስጊድ ውስጥ መግባት

— ዋናው የዓረፋ ክልል መግባትን ማረጋገጥ ። ዓረፋ ምድር ላይ የዓረፋን ክልልሎች የሚያመለክቱ ብዙ ምልክቶችና ስሌዳዎች ይኖራሉ ፡ ይህ የዓረፋ ክልል በጠቅላላው መቆምያ (መውቁፍ) ነው በዚህ በተከበረው ቀን ሐጃጆች በተልብያ ፣ በዚክር ፣ እስቲግፋር በማበዛት አላህን እያወደሱና እያመሰገኑ ፈጣሪያቸውን ፈርተውና ተናነሰው ለራሳቸው ፣ ለቤተሰባቸው ለልጆቻቸውና ለወንድሞቻቸው ለመስሊሞች በጠቅላላ ዱዓ በማድረግ ጊዜያቸውን ይጠቀማሉ ።

-ዐረፋ

-የዙሁርና የዓስር ሰላት አንድ ላይ መስገድ

— የዙሁር ሰላት ሲደርስ ኢማሙ የሚያደርገውን ኹጥባ ያዳምጣሉ በመቀጠል ኢማሙ ሐጃጆችን የዙሁርንና የዓስርን ሰላት አሳጥሮ በአንድ አዋንና በሁለት ኢቃም ያስግዳቸዋል።

— ይህም ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳደረጉት ከዙሁርና ከዓስር ሰላቶች በፊትም ሆነ በኋላ ወይንም በመካከል ምንም ሰላት አልሰገዱም።

— ሐጃጆች በዚህ በተከበረ ቀን ምንዳቸውን ከሚያበላሹ ወይንም ከሚያሳንሱ ስሕተቶችና ወንጀሎች መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል ።

-ፀሐይ እንደጠለቀች

መዝጊደለፋ መጊዝ

ግልፅ ስህተቶች

የዓረፋ ቀን ሐጃጆች ሊጠነቀቁባቸው የሚገቡ ብዙ ስህተቶች ይታያሉ ከነሱም በጥቂቱ፡-

❌ አንዳንድ ሐጃጆች ከዓረፋ ክልል ውጪ በመስፈር ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ ቆይተው የዓረፋ ክልል ሳይገቡ ቀጥታ ወደ ሙዝደሊፋ ይመለሳሉ እንደነዚህ አይነት ሐጃጆች ሐጃቸው ተበላሽ ማለት ነው ።

❌ ፀሐይ ከመጥለቋ በፊት የዓረፋን ክልል ለቆ መውጣት ክልክል ነው የረሱልንም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሱና መቃረን ነው ።

ፀሐይ ከመጥለቋ በፊት የዓረፋን ክልል ለቆ የወጣ ማረድ (ደም) ግዴታ ይሆንበታል።

❌ የዓረፋ ተራራ ጫፍ ላይ በመውጣት ግፍያና ትርምስ መፍጠር ሰላት መስገድና ድንጋይ መደባበስ በኢስላም የማይታወቅ ፈጠራ (ቢድዓ) ከመሆኑም አልፎ ለአደጋ መጋለጥ ስለሆነ መቆጠብ ያስፈልጋል ።

❌ ሌላው ፊትን ወደ ዓረፋ ተራራ አዙሮ መስገድ ትልቅ ስህተት ነው ።

በዱዓ ጊዜ ፊትን ወደ ቂብላ ማዞር ትክክለኛው ሱና ነው ።

ሙዝደሊፋ

ዙልሒጃ ዘጠኝ ፀሐይ እንደጠለቀች

ፀሐይ እንደጠለቀች

ጉዞ ወደ ሙዝደሊፋ

የመቼራብና የኢሻን ሰላት አሳጥሮ በአንሳይ መስገድ

ሙዝደሊፋ ማደር

ፈጅርን መስገድ

ዚክርና ዱዓ ማድረግ

ጠጠር መልቀም

ወደ ሚና መገዝ

በአላህ በረካ ሐጃጆች ወደ መሽዓረል ሐራም ሙዝደሊፋ ይገዛሉ ፡ ሙዝደሊፋ እንደደረሱ የመግራብንና የኢሻን ሰላት አሳጥረው አንድ ላይ በማከታተል በአንድ አዛንና በሁለት ኢቃም ይሰግዳሉ ሌሊቱንም እዛው አድረው ዓረፉ ለመቆም ያበቃቸውን አላህ እያመሰገኑና እያወደሱ ለበይክ አላሁመ ለበይክ (ተልብያ) ይላሉ ።

ሙዝደሊፋ በሚታደርበት ሌሊት የሚከሰቱ ስሕተቶች

✖ መግራብና የኢሻን ሰላት ሳይሰግዱ ጠጠር ለመልቀም መቻኮል

✖ የሚለቀመው ጠጠር የግድ ከሙዝደሊፋ ነው ብሎ ማመን ስህተት ነው ከሚናም ቢሆን መልቀም ይቻላል ።

✖ የለቀሙትን ጠጠር ማጠብ ስህተት ሲሆን ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አላደረጉትም።

ሐጃጆች ሙዝደሊፋ ላይ የፈጅር ሰላት ከሰጉዱ በኋላ መሽዓረል ሐረም ተራራ እንደደረሱ ፊታቸውን ወደ ቁብላ አዙረው የፈለጉትን ዱዓ ማብዛት ይወደዳል።

✓ ወደ ሚና በሚገዙበት ጊዜ ጀምረቱል ኩብራ ላይ ለመወርወር ሰላት ጠጠር ይለቀማል የተቀረውን ሚናም ላይ መልቀም ይቻላል።

ከላይ እንደተገለፀው ሱናው ሐጃጆች ለሊቱን የፈጅር ሰላት እስኪሰግዱ ድረስ ሙዝደሊፋ ያድራሉ።

ነገር ግን ለደካማ ፣ ለሴቶች ፣ ለህፃናት ፣ ለህመምተኞችና ለጠባቂዎቻቸው ዕኩለ ሌሊት ላይ ሙዝደሊፋን ለቀው መውጣትና ወደ ሚና መገዝ ይፈቀድላቸዋል ።

በመቀጠል በአላህ በረካና እርዳታ ተልቢያ እያሉ አላህን እያመሰገኑና እያወደሱ ወደ ሚና ይገዛሉ ።

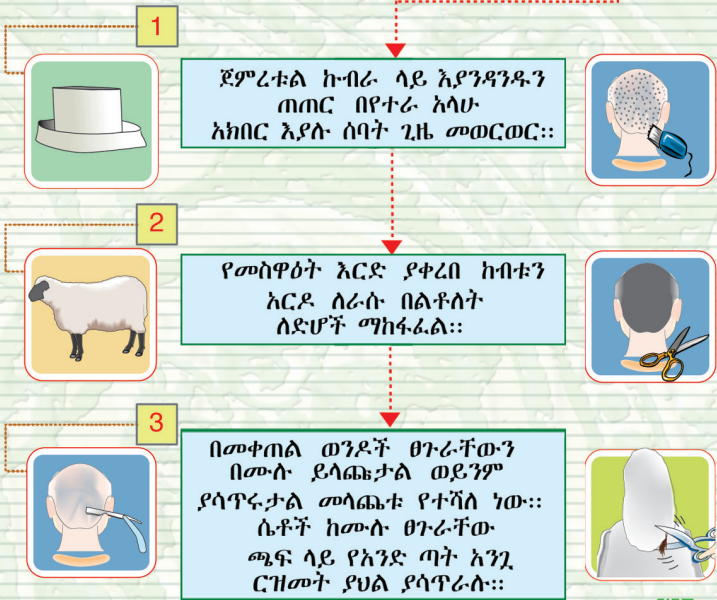
ተልቢያ ፡ - ለበይክ አላሁመ ለበይክ -ለበይክ ላሽሪ ክለክ ለበይክ ኢነል ሐምደ ወኒሶመተ - ለከወልሙልክ ላሽሪክለክ

لبيك اللهم لبيك، لبيك لا شريك لك لبيك، إن الحمد والتعمنة لك والمالك، لا شريك لك

ሚና እንደደረሱ

ለመካ ቅርብ ወደሆነው ጀመረቱል ከብራ መሄድ

ልክ ጀመረቱል ከብራ እንደደረሱ ተልቢያ ማለት በማቆም የሚከተሉትን ማከናወን፡

ከላይ የተዘረዘረው ቅደም ተከተል የተሻለ ሲሆን ማዛባቱ ምንም ንግር አይፈጥርም ፡፡

ዙልሒጃ አሥር

ዙልሒጃ አሥር የዓድ አል አዲሐ ቀን የውመ ነሐር (የእርድ ቀን) ይባላል

ከምድር ዙርያ የተሰባሰቡ ሙስሊሞች (ሐጃጆች) በተለየ መልኩ የዓድ አል አድሐን ቀን በከፍተኛ ደስታ በማክበር ለሐጅ ያበቃቸውን አላህ እያመሰገኑ ወደ አላህ ለመቃረብ ያዘጋጁትን ከብት በማረድና ጀመረቱል ኩብራ (ፀቅባ) ላይ ጠጠር ከወረወሩ በኋላ በሚከተለው መልኩ አላህን በማተላቅ ተክቢራ ይላሉ ፡-

አላህ አክበር አላህ አክበር አላህ አክበር
ላኢላሃ ኢላላህ አላህ አክበር ወሊላሂል ሐምድ
ጀመራት ላይ በሚወረወርበት ጊዜ የአንዳንድ ሐጃጆች ስህተት፡-

✘ አንዳንድ ሐጃጆች ጠጠሩን ሽይጣን ላይ የሚወረወሩ አስመስለው ቁጭት እልህና ስድብ ይታይባቸዋል ይህ ሁሉ ስህተት ነው ጀመራት ላይ መወርወር የታዘዘው የአላህን ትዕዛዝ ለማክበር ብቻ ነው ፡፡

✘ ጀመራት ላይ ትልልቅ ድንጋይ ፣ ጫማና ፣ እንጨት የመሳሰሉትን መወርወር ትልቅ ስህተትና ረሱል (ሰላህ-ዓለይሂ ወሰለም) የከለከሉት በዲን ላይ ድንበር ማለፍ ነው፡፡

✘ ጀመራት አካባቢ ግፍያ መፍጠርና መረጋገጥ ትልቅ ስህተት ነው እያንዳንዱ ሐጅ ለወንድሙ ማዘንና መደጋገፍ ግዴታው ነው፡፡

✘ ጠጠሮችም ትክክለኛው ቦታ ጉድጊድ ውስጥ መግባት አለባቸው ቋሚ ግድግዳውን ቢመቱትም ባይመቱትም ምንም ለውጥ የለውም፡፡

✘ ሰባቱንም ጠጠር በአንድ ላይ መወርወር ትክክል አይደለም ሰባቱን ጠጠር አንድ ላይ መወርወር እንደ አንድ ጠጠር ነው የሚቆጠረው ፡ ትክክለኛው አወራወር እያንዳንዱን ጠጠር ለየብቻ ተክቢራ እያሰሙ መወርወር አለበት ፡፡

- ጀምረቱል ዓቀባ ላይ ጠጠር ተወርውሮ ፀጉርን ከተላጩ ወይንም ካሳጠሩ በኋላ የመጀመሪያው ተሐሉል ስለተጠናቀቀ የኢሕራም ልብስ አውልቆ ወደ መደበኛ ልብስ በመመለስ

ከግብረ ሥጋ ግንኙነት በስተቀር በኢሕራም ወቅት የተከለከሉ ነገሮች በሙሉ ይፈቀዳሉ

ወደ ጀመራት መሔድ

ተልቢያ ማቆም

ጀመረቱል ዓቀባ ላይ ጠጠር መወርወር

ለዓድ ተክቢራ ማለት

መስዋዕት (ሐድይ) ማረድ

ፀጉርን መላጨት ወይንም ማሳጠር

የጀመራት አወራወር

1

የዲድ ቀን ጠዋት ከመዝደሊፋ ወደ ሚና ከተመለሱ በኋላ የሚከተሉትን ማድረግ

ጀምረቱል ዐቀባ ላይ ብቻ ሰባት ጠጠር መወርወር
በእያንዳንዱ ውርወራ ተክቢራ ማሰማት
ጀምረቱል ዓቀባ

ወደ መካ

2

ሦስት ተከታታይ ቀኖች (አያመል ተሸሪቅ)

ሦስቱም ጀመራት ላይ በየቀኑ መወርወር :: አወራውሩ መጀመርያ ትንሹ ጀመራት (ሱግራ) ከዛም መሐከለኛው ጀመራት (ውስጣ) በመጨረሻ ትልቁ ጀምረቱል (ዓቀባ) ላይ ይወረወራል።
ሁሉም ጀመራት ላይ ሰባት ጠጠር ከተክቢራ ጋር መወርወር

ትልቁ ጀመራት ዓቀባ

190 ሜትር

መሐከለኛው ጀመራት ውስጣ

150 ሜትር

ትንሹ ጀመራት ሱግራ

ጠዋፊል ኢፋዳ

ጠዋፊል ኢፋዳ ካልተደረገ ሐጃ መሉ አይሆንም ምክንያቱም የሐጃ መሠረት ነውና።

— የኢድ ቀን ጀምረቱል ዓቀባ ላይ ጠጠር ከተወረወረ በኋላ ጠዋፊል ኢፋዳ ለማድረግ ወደ መካ ሐረም መስጊድ በመሄድ በካዕባ ዙርያ ሰባት ዙር ጠዋፊል ኢፋዳ ይደረጋል ።

በዚህ ቀን መተመቲዕ የሆኑ የሐጃ መሠረት ሰዕይ ያደርገሉ ። ኢፍራድ ወይንም ቃሪን የነዩቱ መጀመርያ ከጠዋፊል ቁዱም ጋር የሐጃ ሰዕይ ያላደረጉ ከሆነ በዚህ ቀን ያደርጋሉ።—

— ጠዋፊል ኢፋዳ የሚና ሥራ አልቆ ወደ መካ ሲመለሱ ማድረግ ይቻላል።

የዒድ ቀን ጠዋፊል ኢፋዳ ከተደረገ በኋላ በኢሕራም ወቅት ከልክሎች በጠቅላላ ይፈቀዳሉ ግብረ ሥጋንም ይጨምራል

አያመል ተሽሪቅ

አያመል ተሽሪቅ ዙልሒጃ አሥራ አንድ ይጀምራል

- የዒድ ቀን ጠዋፊል ኢፋዳ ከተደረገ በኋላ ሦስቱን ቀን (አያመል ተሽሪቅ) ሚና ለማድረግ ሐጃጆች ወደ ሚና ይመለሳሉ ::
- የፈለገ ወይም የቸኮለ አያመ ተሽሪቅ ሁለት ቀን ብቻ ማድረግ ይቻላል ለዚሁም አላህ በቁርአን እንዲህ ይላል :-

﴿وَأَذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾

ትርጉም ((በተቆጠሩ ቀኖችም ውስጥ በሚና ጠጠሮችን ስትወረውሩ) አላህን አውሱ በሁለት ቀኖችም ውስጥ (ለመሄድ) የተቸኮለ ሰው በርሱ ላይ ኃጢአት የለበትም የቆየም ሰው በሱ ላይ ኃጢአት የለበትም (ይህም) አላህን ለፈራ ሰው ነው አላህን ፍሩ እናንተ ወደርሱ የምትሰበሰቡ መኾናችሁንም ዕውቁ::))

ሱረቱል / አል በቀራህ 203

ሐጃጆች ማድረግ የሚገባቸው

- ሚና በሚታደርበት ቀን ከቀትር በኋላ ሦስቱም ጀመራት ላይ ጠጠር መወርወር
- በእያንዳንዱ ጠጠር ውርወራ ላይ ተክቢራ ማለማት
- ዱዓና ዚክር ማብዛት
- ሳይቸኮሉ ረጋ ብሎ ሥነ - ሥርዐት መጠበቅ
- ከጭቀጭቅ ከግፊያና ከፀያፍ ቃል መቆጠብ

ዙልሒጃ አሥራ አንድ

ዙልሂጃ አሥራ ሁለት

ዙልሒጃ አሥራ ሦስት

ጀመራት ላይ መወርወር

- ማንኛውም ሐጅ ትንሹንና መሐከለኛው ጀመራቶች ላይ ከወረወረ በኋላ ፊቱን ወደ ቁብላ አዙሮ እጆቹን ዘርግቶ ለግፊያና ለትርምር ለበብ ሳይሆን የፈለገውን አይነት ዱዳ ማድረግ ሱና ነው ።

ትልቁ ጀመራት (ዓቀባ) ላይ ከተወረወረ በኋላ የሚደረግ ዱዳ የለም።

- ዙልሒጃ አሥራሁለት ተቻኩሎ ሚናን ለቆ ለመውጣት የፈለገ ሦስቱም ጀመራት ላይ ጠጠር ወርውሮ ፀሐይ ከመግባቷ በፊት ሚናን ለቆ መውጣት አለበት ነገር ግን ሚናን ለቆ ከመውጣቱ በፊት ፀሐይ ከጠለቀችበት የግድ ዙልሒጃ አሥራ ሦስተኛው ቀን ሌሊት አድሮ ቀን ቀትር ላይ ሦስቱም ጀመራቶች ላይ ወርውሮ ሚናን ለቆ መውጣት ይኖርበታል።

ሚናን ለመልቀቅ ተቻኩሎ ጉዞ ከጀመረ በኋላ ቢመሸበት ቀጥታ በመጊዝ ሚናን መልቀቅ አለበት መመለሱ ግዴታ አይሆንም።

የመሰናበቻ ጠዋፍ (ወዳዕ)

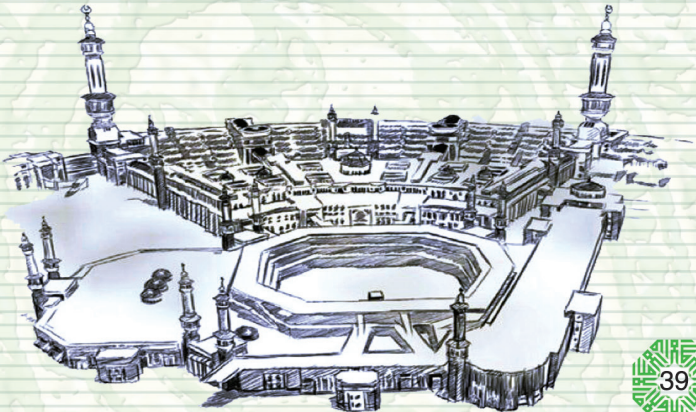
ሐጃጆች መሠረታዊ እና ግዴታ የሆኑትን የሐጅ ሥነ - ሥርዓቶች በጠቅላላ ካጠናቀቁ በኋላ ሚናን በመልቀቅ ጉዞ ወደ መከተል መከረማ በመገዝ ሐረም መስጊድ በአላህ ጥንታዊው ቤት ካዕባ ዙርያ የመሰናበቻ ጠዋፍ ያደርጋሉ ይህም የረሱልን (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ትዕዛዝ በማክበር ሲሆን ትዕዛዛቸውም ፡-

(አንዳችሁ የመጨረሻ ሥራውን በአላህ ቤት ሳያደርግ እንዳይገዝብለዋል

የመሰናበቻው ጠዋፍ ከሐጅ ግዴታዎች የመጨረሻው ነው ፡፡

ማንኛውም ሐጅ የመሰናበቻውን ጠዋፍ የሚያደርገው ወደ ሃገሩ ሊመለስ ሲል መሆን አለበት ፡፡

በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ያሉ ሴቶች ሲቀሩ የመሰናበቻ ጠዋፍ ማንኛውም ሐጅ መተው አይገባውም ፡፡

የሐጅ መሰረቶችና ግዴታዎች

4 የሐጅ መሠረቶች (አርካን)

- 1 ኢሕራም ማድረግ
- 2 ዓረፋ ላይ መቆም
- 3 ጠዋፍ (ጠዋፈል አ.ፋ.ዓ)
- 4 ሰዕይ ናቸው

ከሐጅ መሠረቶች (አርካን))
አንዱን ያጎደለ የጎደለውን
እስካላሟላ ድረስ ሐጁ ሙሉ
አይሆንም

7 የሐጅ ግዴታዎች (ዋጅብ)

- 1 ከሚቃት ኢሕራም ማድረግ
- 2 ፀሐይ እስከትጠልቅ ዓረፋ ላይ መቆም
- 3 ሙዝደሊፋ ማደር
- 4 የአያመል ተሽሪቅ ሌሊቶችን ሚና ማደር
- 5 ጀመራት ላይ ጠጠር መወርወር
- 6 ፀጉርን መላጨት ወይም ማሳጠር
- 7 የመሰናበቻ ጠዋፍ ማድረግ

ከሐጅ ግዴታዎች የተወ
ማካካሻው መካ ላይ በግ
አርዶ ለራሱ ሳይበላለት
ለመካ ድሆች ያከፋፍላል።

ሴቶችን ብቻ የሚመለከቱ መመሪያዎች

ሴቶችን የሚመለከቱ የሐጅ መመሪያዎች

ለወንድም ሆነ ለሴት ሐጃጆች መሟላት ያለበት

ለሴት ባል ወይም የሥጋ ዘመድ (መሕረም) መሟላት አለበት

ይኸውም ከሴቷ ጋር ለሐጅ መገዝ የሚችሉት ፡- ባሏ ፣ ወይም ዘላለም ሊያገቧት የማይችሉ ፡- አባቷ ፣ ልጇ ፣ ወንድሟ ፣ አጎቷ ፣ የጡት ወንድሟ ወይም የናቷ ባልና የባሏ ልጆች የመሳሰሉት ናቸው ።

ኢስላም መሆን

የአዕምሮ ጤነኛ

ለአካል መጠን የደረሰ

ነፃ የሆነ (ባርያ ያልሆነ)

የገንዘብም ሆነ የጉልበት አቅም ያለው

ለዚህም መረጃ ኢብኑ አባስ (ረዲየሷሁ ዓንሁ) ከረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ኹጥባ ላይ እንደሰሙት ፡ - (አንድ ወንድ መሕረም ከሌላት ሴት ጋር ብቻቸውን እንዳይሆኑ ፡ ሴቷም ብትሆን የስጋ ዘመድ (የማያገባት) ሳይኖራት እንዳትገዝ) ብለዋል።

— አንድ ሰው ተነስቶ የአላህ መልዕክተኛ ሆይ ባለቤቱ ወደ ሐጅ ሄዳለች እኔ ደግሞ በእንዲህ አይነቱ ዘመቻ ተሳታፊ ነኝ አላቸው ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) (ሂድ ከባለቤትህ ጋር ሐጅ አድርግ) አሉት።

ኢብኑ ዑመር (ረዲየሷሁ ዓንሁ) እንዳሉት ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(መሕረም የሌላት ሴት ሦስት ቀን ለብቻዋ እንዳትገዝ) ብለዋል።

ቡኻሪና መስሊም የተስማሙበት

ሴት ያለመሕረም ሐጅም ሆነ ወደ ሌላ ቦታ መገዝ የሚከለክሉ ብዙ ሐዲሶች አሉ ሴት ያለ መሕረም ስትገዝ ብቻዋን ልትቋቋመው የማትችለው ብዙ ችግርና አደጋ ሊገጥማት ይችላል ፡ በጉዞም ላይ የሚጠበቃት መሕረም ከሌላት በባለጌዎች በቀላሉ ልትጠቃ ትችላለች ።

ለሴት መሀረም የግድ ማሟላት ያለበት

ለሴት መሀረም የሚሆን ማሟላት ያለበት

- ሴት መሀረም ካላገኘች ሐጃን በወኪል ማስደረግ ትችላለች
- ሴት ሐጅ ስታደርግ የሚከተሉትን ማክበር አለባት ፡-

1 - የምታደርገው ሐጅ ፈርድ ሳይሆን ተጨማሪ (ገፍል) ከሆነ የግድ የባሏን ፈቃድ ማግኘት አለባት ፡ ባልም ተጨማሪ ሐጅ የምታደርግ ሚስቱን ከፈለገ ማስቀረት ይችላል ።

2 - ሁሉም ዓሊሞች እንደሚስማሙበት አንዲትሴት ሴት ሐጃንም ሆነ ሌላ ሴት ለሐጅ እንደምትወክለው ሁሉ ወንድም ወክላ ሀጅ ማስደረግ ትችላለች።

3 - ሴት በሐጅ ጉዞ ላይ እያለች የወር አበባ ወይንም የወሊድ ደም ላይ ከሆነች ሐጃን በመቀጠል በካዕባ ዙርያ ጠዋፍ ማድረግ ብቻ ሲቀር ሌሎች ከወር አበባ የጠፍ ሐጃዎች ሴቶች የሚያደርጉትን ሁሉ ታደርጋለች ። በኢሕራም ኒያ ወቅት እንኳን ደም ቢመጣት ኢሕራም ማድረግ ትችላለች ፡ ኢሕራም ለማድረግ ከደም ንፁህ መሆን ግዴታ አይደለም።

4 - ሴት በኢሕራም ወቅት ወንዶች እንደሚያደርጉት ታደርጋለች ይኸውም ፡- መታጠብ ፣ ትርፍ ፀገሮችን ማፀዳዳት ፣ ጥፍር መቁረጥ ፣ ልዩ መዓዛ (ሽታ) የሌለው ቅባት ሰውነቷን መቀባት ትችላለች ፡ ለዚሁም የሙእሚኖች እናት ዓኢሻ (ረዳየሏሁ ዓንሃ) እንዳሉት፡-

« ከረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ጋር ስንገዝ በኢሕራም ወቅት ግንባራችን አካባቢ የተቀባነው ቅባት ቀልጦ በእንዳችን ፊት ላይ ሲፈስ ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እያዩ አይከለክሉንም ነበር) ብለዋል ።

መ-ስሊም

የአዕምሮ ጤነኛ

ለአካል መጠን የደረሰ

ሴቶችን የሚመለከቱ የሐጅ መመሪያዎች

5 - ሴት በኢሕራም ስትነይት ቡርቃ ወይም ኒቃብ ፊቷን ሽፍና ከሆነ ማውለቅ አለባት ።
ረሱል (ሰላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(ኢሕራም ላይ ያለች ሴት ፊቷን በኒቃብ አትሸፍንም) ብለዋል

ቡርቃ ፣
ኒቃብ ፣
የእጅ ጊንት

ለባዕድ ወንድ
የሚታይ
ጌጣጌጥና
ስስ ልብስ

በተልቢያ
ጊዜድምፅን
ከፍማድረግ

ሴት ኢሕራም ላይ እያለች ባዕድ ወንድ አጠገብ ቡርቃና ኒቃብ ባልሆነ በሻሽ መሰል ጨርቅ (ኺማር) ፊቷን መሸፈን አለባት የእጇን መዳፎችም ቢሆን ጊንት ሳትለብስ በቀሚሷ እጅጌም ቢሆን መሸፈን ይገባታል ። ሴት ፊቷም ሆነ እጇ ባዕድ ወንድ ሊያየው የማይገባ ገላዋ ስለሆነ በሐጅም ሆነ በሌላ ቦታ መሸፈን ግዴታዋ ነው ።

6 - ሴት በኢሕራም ወቅት የፈለገችውን አይነት የሴት ልብስ መልበስ ትችላለች ። ይኸውም ፦ ጌጣጌጥ የሌለበት ፣ ከወንድ ልብስ ጋር የማይመሳሰል ጠባብ ያልሆነ ፣ የሰውነቷን ቅርፅና ከውስጥ የለበሰችውን የማያሳይ ፣ ስስ ያልሆነ ፣ እግሯንና እጇን የማያሳይ አጭር ያልሆነ እንዲሁም ሰፊና እረዥም ቢሆን ይመረጣል ።

- ብዙ መስለም የዕውቀት ባለቤቶች እንደተስማሙበት ሴት በኢሕራም ወቅት መልበስ ያለባት እረዥም ቀሚስ ወይም ሽሚዝ ፣ የውስጥ ስሪ ፣ ሻሽ ፣ ሽፍንም ሆነ ነጠላ ጫማ ሲሆኑ የልብሷ መልክ የግድ ልዩ የሆነ ለምሳሌ አረንጓዴ መሆን የለበትም ማንኛውም አይነት መልክ ፦ አረንጓዴ ፣ ቀይም ሆነ ጥቁር ሊሆን ይችላል ፣ ከሌሎችም ጋር ተቀያይራ መልበስ ትችላለች ።

መግኒ - 3 / 328

7 - ሴት ከኢሕራም ኒያ በኋላ ድምፂን ለራሷ ብቻ እንዲሰማ ዝቅ አድርጋ ተልቢያ ማለት ሱና ነው በድምፂ ወንዶችን ልትፈትን ስለምትችል ከፍ ማድረግ ይጠላል ። ስለዚህም ነው ሴት አዛንም ሆነ ኢቃም የማትለው ፡ሴት በሰላት ወቅት ላይ ለመጠቆም እንደ ወንዶች ተስቢሕ ሳይሆን ጭብጨባ ነው የታዘዘችው ።

ሴቶችን የሚመለከቱ የሐጅ መመሪያዎች

8- ሴት በጠዋፍ ወቅት ሙሉ ሰውነቷን መሸፈን አለባት ፤ ድምጿን ዝቅ ፤ አይናን ሰበር አድርጋ በተለይ ሐጅረል አስወድና ሩክነል የማኒ አካባቢ ከወንድ ሳትጋፋ ዳር ዳሩን ይዛ መጠወፍ አለባት ፡ ከወንዶች መሐል ገብታ ስትጋፋና ስትተሸሽ ወንዶች ላይ ፈተና ስለምታመጣ ሐራም ነው ፡ ከተመቸ ካዕባው አጠገብ ተጠግታ ሐጅረል አስወድ መላም ሱና ነው ግን ለሱና ተብሎ በግፍያ ሐራም ውስጥ ላለመግባት መጠንቀቅ ያስፈልጋል ፡ ሐጅረል አስወድን ከሩቅ ካመላከተች በቂ ነው ።

9 - ሴቶች በጠዋፍም ሆነ በሰዕይ ወቅት በእርጋታ መሄድ አለባቸው የዕውቀት ባለቤቶች እንደተስማሙበት ጠዋፍ ላይም ሆነ ሰፋ መርዋ ላይ መሮጥና ፤ የቀኝ ትከሻቸውን መግለፅ የለባቸውም።

መግኒ - 3 / 324

10 - ሴት በወር አበባ ላይ ስትሆንና ከጠራች በኋላ የምታደርገው፡ ሴት በወር አበባ ላይ እያለች ሁሉንም የሐጅ ሥነ - ሥርዓቶች ፡- ኢሕራም ፤ ዓረፋ ላይ መቆም ፤ ሙዝደሊፋ ማደር ፤ ጀመራት ላይ መወርወር ትችላለች ካዕባ ዙርያ ለምታደርገው ጠዋፍ ግን የግድ ከወር አበባ መጥራት አለባት ።

ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለዓኢሻ (ረዲየሷሁ አንሃ) (ሐጃጃች የሚያደርጉትን ሁሉ አድርጊ እስክትጠራ ድረስ ግን ካዕባን እንዳትጠውል) ብለዋታል

ቡኻሪና ሙስሊም የተስማሙበት

ማስታወሻ...

- ሴት ጠዋፍ ከጨረሰች በኋላ የወር አበባ ቢመጣባት ሳታቋርጥ ሰዕይ ማድረግ ትችላለች ፡ ሰፋ መርዋ ለመመላለስ ጡሃራ መሆን ግዴታ አይደለም ።

ከኪታብ መፅሔፍት ፡ ሼኸ ሳለሕ ፊውዛን

ወንዶች
መሃል
መጋፋት

ሩጫ

የቀኝ
ትከሻን
መግለፅ

ሴቶችን የሚመለከት የሐጅ መመሪያ

11 - ሴቶች መዝደሊፋ በሚያድሩበት ሌሊት በድካም ምክንያት ግፍያውን ከፈሩ እኩለ ሌሊት ላይ ጨረቃ እንደጠለቀች ወደ ሚና መጋዝ ይችላሉ ሚና እንደደረሱ ትልቁ ጀመራት ላይ ሰባት ጠጠር ይወረውራሉ ::

12 - ሴት ለሐጅም ሆነ ለዑምራ የጣት አንጋ የሚያህል ከሙሉ የራስ ፀጉሯ ጫፍ ላይ ትቆርጣለች ሴት በሐጅ ሰበብ ሙሉ ፀጉሯን መላጨት አይፈቀድላትም::

አንጋ ማለት የአንድ ጣት የላይኛው ክፍል ነው

ደካሞች በጊዜ ይሄዳሉ

13 - በወር አበባ ላይ ያለች ሴት ትልቁ ጀመራት ላይ ጠጠር ወርውራ ፀጉሯን ከቆረጠች በኋላ ኢሕራሚ ስለሚፈታ ከባል ጋር ግብረ - ሥጋ ግንኙነት ሲቀር የኢሕራም ክልክሎች ሁሉ ይፈቀዳላታል ምናልባት ፀጉር ካሳጠረች በኋላ ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ጠርታ ከባል ጋር ግብረ - ሥጋ ከፈፀመች ፊዲያ ግዴታ ይሆንባታል ይኸውም በግ አርዶ ለመከ ድሆች ማከፋፈል ነው ::

ፀጉር ማሳጠር ብቻ

14 - ከጠዋፈል ኢፋዳ በኋላ የወር አበባ የመጣባት ሴት የመሰናበቻውን ጠዋፍ ትታ ወደሀገሯ መመለስ ትችላለች ለዚሁም ዓሊሻ (ረዲያሏሁ ዓንሣ) ባወሩት ሐዲስ እንዲህ አሉ ሶፍያ ቤንት ሑያይ ጠዋፈል ኢፋዳ ካደረገች በኋላ የወር አበባ መጣባት ሁኔታውንም ለረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ነገርኳቸው እሳቸውም ታድያ ልታዘገዩን ነዋ ?? አሉ እኔም የአላህ መልክተኛ ሆይ ጠዋፈል ኢፋዳ አድርጋለች እኮ አልኳቸው እሳቸውም (እንግዲያዉስ ትጋዝ አሉ) ቡኻሪና መስሊም የተሰማሙበት

በወር አበባ ምክንያት ጠዋፈል ወዳዕ ይነሳላታል

ኢብኑ አባስ (ረዲያሏሁ ዓንሣ) ነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሰዎች የመጨረሻ ሥራቸው በአላህ ቤት እንዲሆን ሲያዝዙ በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ላሉ ሴቶች ብቻ አቀሰሰላቸው፡፡የመሰናበቻ ጠዋፍ ትተዉ መሄድ ይፈቀድላቸዋል » ቡኻሪና መስሊም የተሰማሙበት

የመዲና ኪያራ ሥነ - ሥርዓት

የረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ አዘያየር

መዲና ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የተሰደዱበት (ሒጅራ የወጡበትና) ተረጋግተው የኖሩበት ከተማ ነች።

መዲና የረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ ያለበት ሲሆን መስጊዱም ከሦስቱ ለዲባዳ ጉዞ ከተፈቀደባቸው መስጊዶች አንዱ ነው ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) (ለዲባዳ አስቦ) ወደ ሦስቱ መስጊዶች በስተቀር ጉዞ እንዳታቀኑ ብለዋል ። እነሱም

የሐረም መስጊድ (መካ)

ይህ መስጊዴ (መዲና)

የአቅሳ መስጊድ ፍልስጥኤም ናቸው ብለዋል

የረሱልን (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ መጎብኘት ከሐጅ ጋር ምንም ግንኙነት የሌለው እና ግዴታም አይደለም ወደ መዲና ሲኬድ ኢሕራም አይደረግም አመቱን ሙሉ በፈለጉት ወቅት መጎብኘት ይቻላል በአላህ ችሮታ ወደተከበሩት ሐረሞች መካና መዲና የደረሰ ወደ መዲና ሙነውራ የነብዩ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ ውስጥ ለመስገድ መገዝ ይወደዳል እግረ መንገዱንም ወደረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ቀብር ቀርቦ ሰላም ማለት ይፈቀዳል መዲና የነብዩ መስጊድ ውስጥ የተሰገደ ሰላት ሌላ ቦታ ከሚሰገድ ሰላት ሺ ጊዜ እጥፍ ይሆናል ፡

ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መካ ሐረም ላይ የተሰገደ ሰላት ሌላ ቦታ ከሚሰገድ ሰላት መቶ ሺ ጊዜ እጥፍ ይሆናል ብለዋል።

መዲና የመልዕክተኛው ከተማ

ጎብኚ የመልዕክተኛው መስጊድ እንደደረሰ

- ወደ መስጊድ በሚገባበት ጊዜ ቀኝ እግሩን አስቀድሞ በማስገባት እንዲህ ይላል

ቢስሚላህ ወሰላቱ ወሰላም ዓላ ረሱሉላህ
(አዑዙቢላሂል ዓዚም ወወጅሁሁል ከሪም
ወሱልጣኑሁል ቀዲም ሚነሸይጣኒረጂም
አላሁመ እፍታሕ ሊ አብዋበ ረሐመቲክ)

ትርጉም (በሃያሉ ጌታ የተከበረ ፊትና የነባር ስልጣን ባለቤት
በሆነው አላህ)
ከእርጉሙ ሽይጣን ክፋት እጠበቃለሁ)

« አላህ ሆይ የእዝነትህን በር ክፈትልኝ »

- ይህ ዱዓ ማንኛውም መስጊድ ሲገባ ይደረጋል

የመልዕክተኛው መስጊድ እንደተገባ

- መጀመሪያ ረከዓተይን ተሂየተል መስጊድ ይሰገዳል ሰላቱ የረውዳ ክልል ውስጥ ቢሆን ይመረጣል ያለበለዚያ የተገኘው ቦታ መስጊድ ውስጥ ሰግዶ ወደ ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ቀብር በመሄድ ፊቱን ወደ ቀብር አዙሮ በርጋታና በዝግታኛ ድምፅ ለረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) በሰላምታ ጀምሮ እንዲህ ይላል

«« አሰላሙ አለይክ አይህ ነብዩ ወራህመቱላሂ ወበረካቱሁ አላሁመ አቲሁ አል ወሲላ ወልፈዲላ ወብዓስሁ አልመቃመል መሕሙዳ አለዚ ወዓተሁ አላሁመ አጅዚሁ እን ኡመቲሂ አፍደል ጀዛዕ »»

የረሱል (ሰላላሁ ዓለይኒ ወሰለም) መስጊድ አዘያየር

● በመቀጠል ትንሽ ወደቀኝ ሄድ ብሎ « የአቢበክር አልሲዲቅ (ረዲያሏሁ ዓንሁ) ቀብር ፊትለፊት ቆሞ ሰላምታ አቅርቦ አላህ እንዲምራቸው እንዲያዝንላቸውና እንዲወዳቸው ዱዓ ማድረግ።

● እንደገና ትንሽ ወደቀኝ ሄድ ብሎ የዑመር ኢብኑል ኸጣብ (ረዲያሏሁ ዓንሁ) ቀብር ፊትለፊት በመቆም ሰላምታ አቅርቦ አላህ እንዲምራቸው እንዲያዝንላቸውና እንዲወዳቸው ዱዓ ማድረግ።

መጠንቀቅ የሚያስፈልገው

አንዳንድ የነብዩን (ሰላላሁ ዓለይኒ ወሰለም) መስጊድ የሚዘይሩ ሰዎች የሚፈፀሙት ስህተት በኢስላም መሠረት የሌለው እና በሰሀቦችም (ረዲያሏሁ ዓንሁም) የማይታወቅ ድርጊት ነው።
 ከስህተቶቹም ...
 ▼

✗ በቀብሩ ትንሽ መስኮት እና በመስጊዱ ግድግዳ ዙርያ መተሻሸት

✗ በዱዓ ጊዜ ፊትን ወደ ቀብር ማዞር የመሳሰሉ ስህተቶች ይታያሉ።

✓ ትክክለኛው መንገድ በዱዓ ጊዜ ፊትን ወደ ቂባ ማዞር ብቻ ነው።

ለጎብኚዎች የሚፈቀዱ ሱናዎች

1- በቂፅ የሚባለውን መካነ መቃብርን መዘየር፡- ምክንያቱም ብዙ ሰሐቦች የተቀበሩበት ሲሆን ከነሱም ውስጥ ሦስተኛው ኸለፋ ዑስማን ኢብኑ ዓፋን (ረዲየላሁ ዓንሁ) ይገኙበታል፡፡

2 - የኡሁድ ሰማዕታትን (ሹሃዳዎች) መዘየር ከነሱም ውስጥ የሹሃዳዎች አለቃ ሐምዛ ቢን ኢብኑል ሙጠሊብ (የነብዩ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የአጎት ልጅ) ይገኙበታል ለሁሉም አላህ (ሥራቸውን) ይውደድላቸውና ሁሉንም ሰላም በማለት ረሱል (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) ለሰሐባዎች በቀብር ላይ ያስተማሯቸውን ዱዓ ማድረግ ይኸውም፡-

አሰላም አለይኩም አህለ ዲያር ሚኒል ሙአሚኒን ወል ሙስሊሚን ወኢና ኢንሻአላሁ ቢኩም ላሒቁን ነስአሉላሃ ለና ወለኩም አል አፍያ፡፡ ትርጉም ፡- አሰላም አለይኩም ከሙአሚኖችና ከሙስሊሞች ወገን የሆናችሁ የዚህ መካነ መቃብር ባለቤቶች ሆይ ለኛም ለናንተም አላህ ሰላሙን እንዲሰጠን እንለምነዋለን፡፡

ሙስሊም እንደዘገቡት

ሌላው ሱና

3 ረሱል (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) እንዳደረጉት ወደ መስጊድ ቁባ ታጥቦ በመሄድ መስገድ ፡፡

መስጂደል ቁባ በኢስላም መጀመርያ የተገነባ መስጊድ ነው በውስጡ የሚሰገደው ሰላት ምንዳው ፡-

« ሱሄል ቢን ሐኒፍ (ረዲየላሁ ዓንሁ) እንዳወራው ረሱል (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) (ከቤቱ ታጥቦ ወደ መስጊድ ቁባ በመሄድ የሰገደ ሰላቱ የዑምራን የሚያህል ምንዳ ያስገኝለታል) ብለዋል ፡፡

ሌላው ሁለት ትክክለኛ ሐዲሶች (ሰሒሐይን) ላይ ኢብኑ ዑመር እንዳወራት « ረሱል (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) በግልቢያም ሆነ በእግር የቁባን መስጊድ ለመጎብኘት ሄደው ይሰግዱበት ነበር » ብለዋል

4 ከነዚህ መስጊዶች በስተቀር መዲና ውስጥ ሌላ የሚጎበኝ መስጊድም ሆነ ቦታ በኢስላም ሽሪዓ አይታወቅም ፡፡

ስለዚህ ፡- ማንም ሰው ምንም ላይጠቅመው መዲና ውስጥ ወድያና ወዲህ በመመላለስ ጊዜውን ባያቃጥልና ባይለፋ ይሻለዋል ፡፡

የኑብዩ (ሰላላው ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ

አስፈላጊ ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

فَسَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

النحل: ٤٣

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَنْكَ وَزَكَّ الذِّي انْقَضَ ظَهْرُكَ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ : وَوَضَعْنَا
الْأَنبِيَاءَ فِي الْقُرْآنِ فَانْزِلْ وَأَوْتِ فَافْهَيْبِ وَأَلَّا يَكُونَ فَارِغًا

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

አንዳንድ ሰዎች በአውሮፕላን ለሚመጡ ሐጃጆች ጅዳ ሲደርሱ ኢሕራም እንዲያደርጉ ያዝዛሉ ሌሎች ደግሞ ጅዳ ላይ ኢሕራም ማድረግ ይቃወማሉ በዚህ ጉዳይ የትኛው ነው ትክክል ?

መልስ

– ሐጃጆች በጠቅላላ በአየር በባሕርም ሆነ በምድር ሲጓዙ ኢሕራም የሚያደርጉት በሚያቋርጡት ወይንም በሚቀርባቸው የሚቃት ክልል ላይ ነው ። ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የሚቃት ክልሎችን ሲወስኑ (ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ የክልሉ ነዋሪዎች እንዲሁም በነሱ በኩል ለሚመጡ) በማለት ገልፀዋል። ጅዳ ግን ከጅዳ ውጪ ለሚመጡ ሚቃት ሊሆን አይችልም ጅዳ ሚቃት የሚሆነው ለነዋሪዎቹና ለተለያዩ ጉዳይ መጥተው ሐጅና ዑምራ ለሚፈልጉ መስሊሞች ብቻ ነው ።

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐሙላህ

ጥያቄ

– አንድ ሰው ለራሱ ከዚህ በፊት ሐጅ አድርጎ ለሁለተኛ ጊዜ ሐጅ ለማድረግ ነይቶ ዓረፋ ከደረሰ በኋላ የሐጁን ኒያ ለዘመዱ መቀየር ይችላል ወይንስ አይችልም ?

መልስ

– አንድ ሰው ለራሱ ሐጅ ለማድረግ ነይቶ ኢሕራም ካደረገ በኋላ የትም ቦታ ቢሆን ለማንም ሰው ኒያውን መቀየር አይችልም ሐጁን ለራሱ መጨረስ አለበት ። አላህም በቁርአን

سُورَةُ الْبَقَرَةِ ١٩٦
وَأَتِمُوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ

ትርጉም:- ((ሐጅና ዑምራን ለአላህ መሉ)) ብሏልና አል በቀራህ- 196

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐሙላህ

ለራሱ ኢሕራም ከነየተ ለራሱ መጨረስ ግዴታው ነው መጀመርያ ለራሱ ሐጅ ያደረገ ከሆነና ለሰው ከነየተ ለነየተለት ሰው መጨረስ ግዴታው ነው ፡

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐሙላህ

ጥያቄ

እናቴ የሞተችው ገና ልጅ እያለሁ ነው በእናቴ ሥም ሐጅ የሚያደርግ ሰው ተከራይቻለሁ አባቴም ሲሞት አላውቅም ነበር ከዘመድ እንደሰማሁት ግን አባቴ ሐጅ አድርገል ተብያለሁ አሁን ለወላጆቼ የግድ እራሴ ሐጅ ማድረግ አለብኝ ወይንስ ከፍጹ በሰው ማስደረግ እችላለሁ ::?

መልስ

በደንቡ መሰረት ለራስህ ሐጅ ካደረግክ በኋላ ደክመህም ቢሆን ለወላጆችህ ሐጅ ብታደርግላቸው የተሻለ ነው ያለበለዝያ ለሰው ከፍለህም ብታስደርግላቸው ይቻላል :: በተጨማሪ በኪራይ የወከልከውን ሰው ከሐጅ ጋር ዑምራም እንዲያደርግላቸው ማዘዝ መብትህ ነው ይህ ደግሞ ለነሱ በረካ ሲሆን የአንተም ሥራ ያማረ ይሆናል:: አላህ የኛንም የናንተንም ሥራ ይቀበል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ጥያቄ

አንዲት ሴት የመጀመርያ ፊርድ የሆነውን የሐጅ ሥነ - ሥርዓቶች በሚገባ ፈፅሞ ጠጠር ያስወረወረችው ግን በሰው ነው ምክንያቱም ሕፃን ልጅ ይዛ ነበርና በዚህ ጉዳይ ችግር አለው ወይ?

መልስ

∴ ምንም ችግር የለበትም በውክልና ማስወርወር ይቻላል በተለይ ለሴቶች ጀመራት ላይ መወርወር በጣም ከባድ ቦታ ነውና::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

አንድ ሰው በሕይወት እያለ በውክልና ለራሱ ሐጅ ማስደረግ ይችላል ?

ጥያቄ

መልስ

:- በሕይወት እያለ ለራሱ ሐጅ የሚያስደርግ ሰው በጣም ዕድሜው የገፋ ወይንም ሕመምተኛ ከሆነ በውክልና ሐጅ ማስደረግ ይችላል ከራሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንደተረጋገጠው :- አንዱ ሰው ለአባቱ « አባቴ ሐጅ ማድረግም ሆነ መጓዝ አይችልም ሐጅ ላድርግለት? ብሎ ሲጠይቅ (ለአባትህ ሐጅም ዑምራም አድርግለት) ብለውታል ::

ሌላዋ ሴትዮ ለራሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አባቱ ሐጅ ግዴታ ሆኖበታል ሐጅ ለማድረግ ጉልበት የለውም ስትላቸው (ለአባትሽ ሐጅ አድርጊ) ብለዋታል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመዱ

ጥያቄ

አንድ ሰው ሐጅ እንዲደረግለት ሳይናዘዝ ቢሞትና ከሞተ በኋላ ልጁ ሐጅ ቢያደርግለት ሚች ፈርድ የሆነው ሐጅ ይነሳለታልን?

መልስ

መሰሊም ሆኖ ለራሱ ሐጅ ያደረገ ልጅም ሆነ ሌላ ሰው ለሚች ሐጅ ካደረገለት የሚች ፈርድ የሆነው ሐጅ ይነሳለታል በሐዲስ እንደተረጋገጠው ኢብኑ አባስ (ረዲያሊሁ ዓንሁ) እንዳወሩት ሴትየዋ ለራሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አንቱ የአላህ መልዕክተኛ ሆይ አባቴ ሽማግሌ በመሆኑ አላህ ፈርድ ያደረገውን ሐጅ ማድረግም ሆነ መንቀሳቀስ አይችልም እኔ ሐጅ ላድርግለትን ? ብላ ስትጠይቅ (አዎን አድርጊለት) ብለዋታል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመዱ

ጥያቄ

አንድ ሐጅ የሚያደርግ ሰው ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ሰዕይ ማድረግ ይችላል ?

መልስ

የሐጁ አይነት መፍሪድ ወይም ቃሪን ከሆነ ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ከጠዋፈል ቁዱም በኋላ የሐጅን ሰዕይ ማድረግ ይቻላል ራሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የመስዋዕት ክብት ከነዱ ሰሐባዎች ጋር ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት የሐጅን ሰዕይ አድርገዋል ። ሐጁ መተመቲዕ ከሆነ ግን ሁለት ጊዜ ነው ሰዕይ መደረግ ያለበት ይኸውም

አንደኛው መካ እንደገባ ለዑምራ የሚያደርገው ሰዕይ ሲሆን ሁለተኛው ለሐጅ የሚያደርገው ሰዕይ ነው ለሐጅ የሚደረገው ሰዕይ ከጠዋፈል ኢፋዳ በኋላ ቢሆን ይመረጣል ምክንያቱም ሰዕዩ ለኢፋዳው ተከታይ ነውና ነገርግን ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ሰዕይ ቢደረግም ምንም አይደለም ለዚሁም ራሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ዘንድ አንድ ሰው ከጠዋፍ በፊት ሰዕይ አደረግኩኝ ሲላቸው ምንም አይደለም ብለውታል ።

ሐጅ የሚያደርግ ሰው የዒድ ቀን አምስት ሥራ መሥራት ይችላል

- 1 - ጀመረቱል ከብራ ላይ ጠጠር መወርወር
- 2 - ማረድ
- 3 - ፀጉርን መላጨት ወይም ማሳጠር
- 4 - ካዕባን መጠወፍ
- 5 - ሰዕይ ማድረግ ናቸው

- ሐጁ ቃሪን ወይም መፍሪድ ከሆነና ከጠዋፈል ቁዱም በኋላ የሐጅ ሰዕይ ያደረገ ሲቀር ከላይ የተጠቀሱትን ቅደም ተከተል መጠበቅ የተሻለ ነው ። ቅደም ተከተሉን ማቀያየር ምንም ችግር የለበትም ።

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

ለራሱ ዑምራ ካደረገ በኋላ በድጋሚ ለአባቱ ከተንዲም ኢሕራም ነይቶ ዑምራ ያደረገ ሰው ዑምራው ተቀባይነት አለውን? ወይንስ ለሐጅ ኢሕራም ያደረገበት ክልል መመለስ አለበት?

መልስ

ለራሱም ዑምራ አድርገህ ኢሕራምህን ከፈታህ በኋላ በሞት ለተለዩ ወይንም ለደከሙ አባትህ ከፈለግክ ተንዲም ሄደህ ዑምራ ማድረግ ትችላለህ ወደ መጀመርያው የሚቃት ክልል መመለስ ግዴታ አይሆንብህም ::

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

በኢሕራም ወቅት ድምፅን ከፍ አድርጎ መነዩት ይበቃልን?

መልስ

ሙስሊም በማንኛውም ሥራ ላይ ድምፁን አስምቶ መነዩት የለበትም : ከነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንደተገኘው ኢሕራም ላይ ብቻ ድምፅን ከፍ አድርጎ መነዩት ይቻላል : በሰላትና በጠዋፍ ላይ ግን በኒያ ወቅት ፊፅሞ ድምፅን ማስማት የለበትም ይህን ያህል ልስግድ ነይቻለሁ ይህን ያህል ልጠውፍ ነይቻለሁ ማለቱ በዲን ላይ ፈጠራ (ቢድዓ) ነው በሰላትና በጠዋፍ ወቅት ድምፅ አስምቶ መነዩት የሚፈቀድ ቢሆን ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለዑመታቸው ይገልፁት ነበር ስለፎችም ከሁሉም በፊት ይከተሉ ነበር ::

እንግዲህ ከነብዩም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሆነ ከሰሐባዎች ያልተገኘ ነገር በዲን ላይ መጨመር ፈጠራ (ቢድዓ) ነው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዲህ ብለዋል :-

(ከሁሉም ነገር የተጠላው መጥፎ ወሬ ነው መጥፎ ወሬ ደግሞ ፈጠራ ነው ፈጠራ ደግሞ ጥመት ነው) ሙስሊም

ሌላው ሐዲስ (ከዲን ያልሆነ ነገር በዲናችን ላይ የፈጠረ (ወደራሱ ተመላሽ ነው) ተቀባይነት የለውም) ቡኻሪና ሙስሊም የተስማሙበት ሐዲስ

ሌላው (ከዲናችን ያልሆነ ሥራን የሠራ ሥራው ተመላሽ ነው) ሙስሊም ዘግበውታል

ጥያቄ

የማጠቃለያ ጠዋፍ (ጠዋፊል ኢፋዳ) ጋር አብሮ በኒያ የመሰናበቻ ጠዋፍ (ጠዋፊል ወዳዕ) አድርጎ ወደያውኑ ወደመጡበት ሃገር መመለስ ይቻላል?

መልስ

ምንም ችግር የለበትም የሐጅን ሥራ ሁሉ አጠናቆ ጠዋፊል ኢፋዳ የቀረበት ሰው ለመሳፈር ከቸኮለ ጠዋፊል ኢፋዳና ጠዋፊል ወዳዕ በአንድ ላይ ነይቶ መጠወፍ ይችላል ። ለየብቻ መጠወፉ ግን የበለጠ ምንዳ ያስገኛል ።

ዓብዱል ዓዚዝ ቤን ባዝ

ጥያቄ

እኔ የምኖረው ጅዳ ከተማ ውስጥ ነው ሰባት ጊዜ ሐጅ አድርጌያለሁ ታዲያ አንድም ጊዜ የመሰናበቻ ጠዋፍ (ጠዋፊል ወዳዕ) ጠውፌ አላውቅም ምክንያቱም ሰዎች ለጅዳ ነዋሪ የመሰናበቻ ጠዋፍ የለውም ሲሉ ሰዎቻለሁ ታዲያ ሐጄ ትክክል ነው ወይንስ እንዴት ነው?

መልስ

የጅዳ ነዋሪዎችም ሆኑ ሌሎች ከሐጅ መልስ የመሰናበቻ ጠዋፍ ማድረግ ግዴታቸው ነው መረጃውም ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሐጃጆች ዲስኩር (ኹጥባ) ሲያደርጉ

(ማናችሁም ብትሆኑ የመጨረሻ የሐጅ ሥራችሁ በአላህ ቤት ሳታደርጉ እንዳትጊዙ) ይሉ ነበር

መስለም ሰሐቅ

ስሐሔይን ሐዲስ ላይ ኢብኑ አባስ እንዲህ ብለዋል

(ሰዎች የመጨረሻ የሐጅ) ሥራቸው በአላህ ቤት እንዲሆን ሲታዘዝ በወር አበባ ላይ ላሉ ሴቶች ብቻ ቀለለላቸው) ብለዋል

ጠዋፊል ወዳዕ የተወሰነ ሐጅ ማረድ ግዴታ ይሆንበታል እርዱም በግ ወይም ፍየል ሲሆን ለሰባት ሆኖ ግመል ወይም በሪ ማረድ ይቻላል የታረደውንም ለመካ ድሆች አከፋፍሎ ከፀፀት ጋር እስቲግፋር ማድረግ አለበት።

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

አንድ ሰው ለምሳሌ ጠዋፍ ሲያደርግ አምስተኛው ዙር ግማሽ ላይ እያለ ፈርድ ሰላት ጀምሮ ለመስገድ ጠዋፉን ቢያቋርጥ ከሰላት በኋላ አምስተኛውን ዙር ካቆመበት ቦታ ነው የሚቀጥለው ወይንስ ግማሹን ዙር ሰርዞት እንደገና ከሐጀረል አስወድ እንደ አዲስ መጀመር አለበት ?

መልስ

በእንደዚህ አይነት አጋጣሚ ግማሹ ዙር መሰረዝ የለበትም ከአማም ጋር ለመስገድ ጠዋፍን ካቋረጡ ሰላቱ ሲያበቃ ካቋረጡበት ቦታ ነው መጀመር ያለበት።

በሳዑዲያ የዓለሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

እኛ አውስትራሊያ የምንኖር መስሊሞች በዚህ ዓመት ብዙ ሆነን ፈርድ የሆነውን ሐጅ ለማድረግ ስለምንፈልግ ተነስተናል ጉዟችንም ለምሳሌ የመጀመርያ መነሻችን ሲድኒ ከተማ ከሆነ በአየር የምናልፍባቸው ከተሞች አቡዲቢ ፣ ባህራን ፣ ጅዳ ናቸው ታዲያ ኢሕራም የምናደርግበት ሚቃታችን የት ነው ? ሲድኒ ከተማ ላይ ነው ኢሕራም የምናደርገው ወይንስ ያገኘነው ቦታ ላይ ነው ?

መልስ

ሐጅም ሆነ ዑምራ ለሚያደርጉ ሁሉ ሲድኒ አቡዲቢም ሆነ ባህራን ሚቃት ሊሆኑ አይችሉም ጅዳም ቢሆን ለነዋሪዎቹ ነው እንጂ ለእንደናንተ አይነቱ ሚቃት አይሆንም።

ራስል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የሚቃት ቦታዎችን ሲጠቁሙ

(ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ ለክልሉ ነዋሪዎች እንዲሁም በነሱ በኩል ለሚያልፉ) ብለው ወስነዋል። ስለዚህ አየር ላይ ሆናችሁ የምታልፉበትን የሚቃት ክልል ለአስተናጋጆች መጠየቅ አለባችሁ የሚቃትን ክልል ኢሕራም ሳናደርግ እናልፈዋለን ብላችሁ ከሰጋችሁ መጀመርያ የሚቃት ክልል ላትደርሱ ለዑምራም ሆነ ለሐጅ ኢሕራም መነየት ትችላላችሁ።

ለኢሕራም ለመዘጋጀት መታጠቡን ፣ መበጃጀቱንና የኢሕራም ልብስ መልበሱን የተመቻችሁ ቦታ ማድረግ ትችላላችሁ።

በሳዑዲያ የዓለሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

ቂራን ነይቶ ሐጅና ዑምራን አንድ ላይ አድርጎ በግ አርዶ ሳያበላ ሳይያምም መካን ለቆ ራቅ ወዳለ ቦታ የተገዘ ምን ማድረግ አለበት?

መልስ

ማረድ ግዴታው ነው እራሱም ሆነ ሌላ ታማኝ ወኪል መከተል መከረማ ላይ ለቂራን ብሎ አርዶ ለመካ ድሃዎች አከፋፍሎ ለራሱም በልቶለት ለፈለገውም ከዛው ላይ ለስጦታ መቀነስ ይችላል ፡ እርዱን ካልቻለ ባለበት ቦታ አስር ቀን መያም አለበት ።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

አንድ ሐጅ አድራጊ የሐጅ መሠረቶችንና ግዴታዎችን ሁሉ አጠናቆ ጠዋፈል ኢፋዳና ጠዋፈል ወዳዕ ብቻ ቀርቶት የሐጅ መጨረሻ ቀን ወይም አያመል ተሽሪቅ ሁለተኛው ቀን ጠዋፈል ኢፋዳ አድርጎ በኒያ ለጠዋፈል ወዳዕም ይሆነኛል ብሎ ከሳዑዲ አረቢያ ውጪ ወደሚኖርበት ሃገር ቢመለስ ይበቃለታልን?

መልስ

ጉዳዩ እሱ እንደሚለው ሆኖ ጠዋፈል ኢፋዳ አድርጎ በቀጥታ መካ ከተማን ለቆ የሚወጣ ከሆነ ይበቃለታል ምክንያቱም ጠዋፈል ኢፋዳ ሲገድት ለኢፋዳም ለወዳዕም ብሎ መነደት ይችላል ከዛ በፊት ግን ለመጨረሻ ጊዜ ጀመራቸው ላይ ሁሉ ከወረወረ በኋላ መሆን አለበት።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

ሙፍሪድ ሆኜ ሐጅ ሳደርግ ዓረፋ ከመሄዴ በፊት ጠዋፍና ሰዕይ ካደረግኩኝ በኋላ ከዐረፋ ስመለስ ከጠዋፊል ኢፋዳ ጋር ሰዕይ ማድረግ ይገባኛል ወይ ?

መልስ

ሐጁ ሙፍሪድ ስለሆነ በዚህ በቂ ነው ፡ ዑምራና ሐጅን አቆራኝቶ ቃሪን የነዩተ ከሆነም መካ እንደደረሰ ጠዋፍና ሰዕይ አድርጎ በኢሕራሙ ከቆየ ሙፍሪድም ሆነ ቃሪን ኢሕራሙን ሳይፈታ ያደረገው ሰዕይ በቂ ነው ሌላ ሰዕይ የለባቸውም እስከ ዙልሒጃ ስምንት ኢሕራሙን ሳይፈታ የዒድ ቀን የሚያደርገው ጠዋፊል ኢፋዳ ብቻ ይበቃዋል ። ቃሪን ከሆነ የመስዋዕት ከብቱን (ሐዲይ) ካረደ በኋላ ጠዋፊል ኢፋዳ ብቻ ነው የሚያደርገው። ሁለት ጊዜ ሰዕይ ማድረግ የሚገባው ዑምራና ሐጅን አንድ ላይ የሚያደርግ (ሙተመቲዕ) የነዩተ ብቻ ነው ። ይኸውም ፦ ለዑምራ ነይቶ ጠዋፍና ሰዕይ ካደረገ በኋላ ኢሕራሙን ፈትቶ እንደገና ለሐጅ ኢሕራም ሲያደርግ ሌላ የሐጅ ሰዕይ ይኖርበታል ።

በሳዑዲያ የዓለሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

ሐጅም ዑምራም ሳይፈልግ ወደ መካ መገዝ ምን ችግር አለበት ?

መልስ

ሐጅም ሆነ ዑምራ ሳይፈልግ ወደ መካ የሚገባ ነጋዴ ፣ ሠራተኛ ፣ ፖስተኛ ፣ ሾፌርም ሆነ ሌሎች በፍላጎታቸው ካልሆነ በስተቀር መካ ስለሚገቡ የግድ ኢሕራም ያድርጉ አይባልም። ሐዲስ ሰሐሐ ላይ እንደተዘገበው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳበራሩት (ለሚቃት ክልል ነዋሪዎችና ከነሱ ወገን ላልሆኑ በነሱ በኩል ለሚያልፉ ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ) ብለዋል ። ከዚህ የምንረዳው በሚቃት በኩል የሚያልፍ ሐጅም ሆነ ዑምራ የማይፈልግ ከሆነ ያለኢሕራም ማለፍ ይቻላል ማለት ነው ። ይህም አላህ ለባርያው ስለሚያዝን አግርቶለት ነው ።

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄ

መተመቲዕ ወይንም ቃሪን የሆነ ሐጅ ለመስዋዕት (ሐድይ) የሚሆን እርድ ካላገኘ ምን ማድረግ አለበት ?

መልስ

መተመቲዕ ወይንም ቃሪን ሆኖ ማረድ ያልቻለ የግድ ሦስት ቀን ሐጅ ላይ ሰባት ቀን ወደ ቤተሰቡ ሲመለስ ባጠቃላይ አሥር ቀን መያም አለበት ሐጅ ላይ የሚያማቸውን ሦስት ቀኖች ከፈለገ ከዙልሐጃ ስምንት በፊት ወይንም ሦስቱን አያመል ተሽሪቅ መያም ምርጫ አለው አላህም በቁርአን ሲገልፅ ፦

﴿وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ ۚ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسْكَ ۚ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَن تَمَنَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ۚ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ ۚ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ۚ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

ትርጉም ((ሐድናና ዑምራንም ለአላህ መሉ ብትታገዱም ከነድይ (ከመሥዋዕት) የተገራውን (መሠዋት) አለባችሁ ሀድዩም እስፍራው እስከሚደርስ ድረስ ራሶቻችሁን አትላጩ ከእናንተ ውስጥ በሽተኛ ወይም በራሱ እውከት ያለበት የሽነ ሰው (ቢላጭ) ከያም ወይም ከምፅዋት ወይም ከመሥዋዕት ቤዛ አለበት ፀጥታም ባገኛችሁ ጊዜ እስከ ሐጅ በዑምራም የተጣቀመ ሰው ከሐድይ የተገራውን (መሠዋት) አለበት ያላገኘም ሰው ሦስትን ቀኖች በሐጅ ወራት ሰባትንም በተመለሳችሁ ጊዜ መያም አለበት ይህች አሥር (ቀናት) ናት ይህም (ሕግ) ቤተሰቦቹ ከክልሉ መስጊድ አቅራቢያ ላልሆኑ ነው አላህንም ፍሩ አላህም ቅጣት ብርቱ መሆኑን ዕውቁ ::)) ስራቱል አል ባቀራህ 195 ቡካሪ ላይ አሙል መ-አሚን ዓሊሻ እና ኢብኑ ዑመር (ረዲየላሁ ዓንሁም)

(አያመል ተሽሪቅ መያም ለማንም አልተፈቀደም መስዋዕት (ሐድይ) ማቅረብ ላልቻለ ብቻ ሲቀር) ብለዋል ።

-- የፈለገ ከዓረፋ ቀን በፊት ሦስት ቀኖች መያም የተመረጠ ነው ምክንያቱም የዓረፋ ቀን ማፍጠሩ ሱና ነው ራሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የዓረፋ ቀን ዓረፋ ላይ አፍጥረዋል መያምም ከልክለዋል ሦስቱን የተጠቀሱትን ቀኖችም ሆኑ ወደ ሀገር ሲመለሱ የሚያመኑት ሰባት ቀኖች አከታተሉም ሆነ አለያይቶ መያም ይቻላል ።

وَسَبْعَةٌ إِذَا رَجَعْتُمْ

ማረድ ያቃተው ለማረጃ ሰውን ከመለመን አሥር ቀን መያመው የተሻለ ነው። ከኪታብ ተሕቂቅ ወልኢዲህ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

በሐጅ ወቅት ሴት የወር አበባ ለጊዜው እንዲቆምላት ወይንም እንዲዘገይላት ኪኒን መጠቀም ትችላለችን ?

መልስ

ሴት በሐጅ ወቅትም ሆነ በረመዳን ከሰው ጋር ለመያም የወር አበባን የሚያቆም ኪኒን መጠቀም ትችላለች ኪኒን ከመውሰዷ በፊት ግን የህክምና ባለሙያ ማማከር አለባት።
ጥያቄ

ጥያቄ

ከሐጅ ወርች በፊት ሚቃት የደረሰ ምን ማድረግ አለበት ?

መልስ

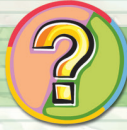
ሚቃት የደረሰ ሰው በሁለት መልኩ ይታያል ፡-
አንደኛ -- ከሐጅ ወርች ውጪ ለምሳሌ በሻዕባንና በረመዳን ሚቃት የደረሰ ትክክለኛው ሱና ለዑምራ ብሎ ኢሕራም አድርጎ በልቡ ነይቶ ለበይክ ዑምራ ወይንም አላሁመ ለበይክ ዑምራ በማለት ደጋግሞ ተልቢያ ይላል መካ የአላህ ቤት እንደደረሰ ካዕባውን ሰባት ጊዜ ይጠውፈውና መቃመ ኢብራሂም አካባቢ ረከዓተይን ሰግዶ ሰዕይ ለማድረግ ወደ ሰፋ መርዋ መመላለሻ ይሄዳል ሰዕዩን እንደጨረሰ የራስ ፀጉሩን ተላጭቶ ወይንም አሳጥሮ ዑምራው ተጠናቀቀ ማለት ነው በመቀጠል በኢሕራም ወቅት የተከለከሉት ሁሉ ይፈቀዱለታል።

ሁለተኛ -- በሐጅ ወርች ማለትም ሸዋል ፣ ዙልቃዕዳ እና የመጀመርያዎቹ የዙልሒጃ ዘጠኝ ቀኖች አሥረኛውን ሌሊት ጨምሮ ሚቃት የደረሰ ሦስት አይነት አማራጮች አሉት ይኸውም ሐጅን ለብቻ ማድረግ ፣ ዑምራ ለብቻ ማድረግ፣ ሐጅና ዑምራን አንድ ላይ ማድረግ ናቸው።

ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) በዙልቃዕዳ ወር የመሰናበቻውን ሐጅ ለማድረግ ሚቃት ሲደርሱ ለሰሐቦቻቸው ሦስቱን የሐጅና ዑምራ አፈፃፀም (ኑስክ) ነው ያስመረጧቸው ፡

--ለላው ከሐጅ ወርች ውጪ ሚቃት የደረሰ ከብት ያልነዳ ከሆነ ለዑምራ ነይቶ በተብራራው መሠረት ይፈፅማል ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሰሐቦቻቸው ወደ መካ ሲቃረቡ ከብት ላልነዱት ኢሕራማቸውን ለዑምራ እንዲያደርጉ በማዘዝ መፈቀዱን አረጋግጠውላቸዋል ።፤

ከኢታብ ተሕቂቅ ወልኢዲህ በሼኽ ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ሻዝ

ጥያቄ

እናቱ ዕድሜዋ የገፋ ቢሆንም ሐጅ ለማድረግ ትፈልጋለች ነገር ግን እብሯት የሚገዝ የስጋ ዘመድ (መስረም) የላትም መስረም ቢገኝም ወጪው በጣም የናረ ነው ይከብዳል ታዲያ ምን ማድረግ አለብን ?

መልስ

ሴት በዕድሜዋ አረጋዊ ሆነችም ወጣት ያለመስረም ሐጅም ቢሆን መሄድ አይፈቀድላትም ስለዚህ ሐጅም ግዴታ አይሆንባትም ፡ ከመስረም ጋር ለመገዝ ከተሳካላት ሐጅ ማድረግ አለባት ምናልባት ሐጅ ሳታደርግ ከሞተች በገንዘቧ ሐጅ ማስደረግ ይቻላል ወይንም እንደ ዘመዷ ገንዘቡን ለግሶ ሐጅ ቢያስደርግላት በጣም የተወደደ ሥራ ነው።

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄ

በአንዴት አይነት ሁኔታ ነው በወክል ማስወርወር የሚቻለው ? ለመሆኑ በወክል ማስወርወር የማይቻልበት ቀን አለ ወይ ?

መልስ

ሁሉም ጀመራቶች ላይ በውክልና ማስወርወር ይቻላል እነሱም - ለሕመምተኛ ፣ ለደካማ ፣ ለደህንነቷ የምትስጋ እርጉዝ ሴት ፣ ሕፃን የሚጠብቅላት የማታገኝ አጥቢ እናት ፣ - ሽማግሌዎችና አረጋውያን ሲሆኑ ሐጅ ለሚያደርጉ ሕፃናትም አሳዳጊዎቻቸው ወይንም ጠባቂዎቻቸው ሊወረውሩላቸው ይችላሉ።

- ውክልና ወስዶ የሚወረውረው ሰው በአንዱ ጀመራት ላይ መጀመርያ ለራሱ ወርውሮ በማስከተል ለተወከለው ሰው ይወረውራል በዚህ መልኩ ሁሉንም ጀመራት ያዳርሳል ።

- ውክልናውን ወስዶ የሚወረውረው ሰው የሚያደርገው ሐጅ ፈርድ ሳይሆን ተጨማሪ (ነፍል) ከሆነ ውርወራውን ከራሱም ሆነ ከተወከለለት ሰው ቢጀምር ምንም ለውጥ የለውም ዋናው መዘንጋት የሌለበት ውክልናውን ወስዶ የሚወረውረው ሰው ሐጅ እያደረገ መሆን አለበት በወቅቱ ሐጅ ያላደረገ ሰው ለሐጃጆች ውክልና ወስዶ መወርወር አይችልም ።

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

በወር አበባ ወቅት ሳልጠራ አንዳንድ የቁርአን ተፍሲፎችን አነባለሁ ለመሆኑ ችግር አለበትን ? በዚህ ሥራዬስ ወንጀለኛ እሆናለሁ ?

መልስ

ብዙ ዓሊሞች እንደሚስማሙበት በወር አበባና በወሊድ ደም ወቅት ያሉ ሴቶች ማንኛውንም አይነት ኪታብ መቅራት ሲችሉ ቁርአንንም ቢሆን ገፁን ሳይነኩት በቃላቸው መቅራት ይችላሉ ። ቁርአንን ፊፅሞ መቅራት የማይችለው ጁኑብ የሆነ ሰው ነው ጁኑብም ቢሆን ግን ምናልባት ከቁርአን አንቀፅ ከመሐሉ መቅራት ይችላል ።

በሐዲስ እንደተረጋገጠው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ከጀናባ በስተቀር ቁርአን ለመቅራት የሚያግዳቸው ነገር አልነበረም።

ጥያቄ

ዑምራ በማደርግበት ጊዜ ክልክል መሆኑን ሳላውቅ ሴቶች ፊታቸውን የሚሸፍኑበትን ቡርቃ (ኒቃብ) ለበስኩኝ ታድያ አሁን ለስህተቴ ማካካሻው (ከፋራው) ምንድን ነው ?

መልስ

ቡርቃ (ኒቃብ) ሴቶች ፊታቸውን የሚሸፍኑበት በአናት የሚታሰር ጨርቅ በኢሕራም ወቅት ክልክል ነው ፡ በኢሕራም ወቅት ኒቃብ የለበሰች ሴት ፊዲያ ግዴታ ይሆንባታል ይኸውም በግ ማረድ ወይም ስድስት ምስኪን ማብላት ወይም ሦስት ቀን መያም ናቸው ነገር ግን ፊዲያውን ለመካስ ቅድመ ሁኔታ (ሸርጥ) አለው ሸርጡም በኢሕራም ወቅት ኒቃብ ያደረገችው ሽሪዓዊ ደንቡን ባለማወቅ ወይም እረስታ ከሆነ ፊዲያ መካስ የለባትም ፊዲያ ግዴታ የሚሆንበት በኢሕራም ወቅት ክልክሎችን አውቆ የተዳፈረ ብቻ ነው ።

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳሉት ምርጥ ዱዓ ማለት የዓረፋ ቀን ዱዓ ሲሆን እኔና ነብያቶች ከተናገርናቸው ምርጥ ቃል ብለው የሚከተሉትን ጠቅሰዋል፡-

ላኢላሃ ኢሰላህ ወሕደሁ ላሸሪክለሁ

ሰሁልሙልኩ ወሰሁል ሐምዱ

ዩሕዩ ወዩሚቱ ወህወ ዓላ ኩሊ ሽይኢን ቀዳር

ሌላው በሐዲስ እንደተረጋገጠው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አላህ ዘንድ የተወደዱት ቃሎች አራት ናቸው ፡- ብለዋል፡፡ እነሱም፡-

ሱብሐነላህ ወልሐምዱ ሊላህ

ወላኢላሃ ኢሰላህ ወላሁ አክበር

-- ይህንን ዚክር ሃሳብ ሳይባክን በጥሞና መደጋገም የተወደደ ነው ፡፡

በተጨማሪ በዚህ በተከበረው ቀን የታወቁ ዱዓዎችንና ዚክሮችን

ማበዛት በጣም ተገቢ ነው፡፡

ከዱዓዎችም ፡-

● ሱብሐነላህ ወሊሐምዲሂ ሱብሐነላሂል ዓዚም

● ከጉድለት የጠራው አላህ ምስገን ነው የጠራው አላህ ክቡር ነው --

ላኢላሃ ኢላ አንተ ሱብሐነክ ኢኒ ኩንቱ ሚነዚሊሚን

● ካንተ በሥተቀር ጌታ የለም የጠራህ (አላህ) ሆይ እኔ ከበዳዮች ነኝ

● ላኢላሃ ኢሰላህ ወላነዕቡዱ ኢላ ኢያሁ ለሁ ኒዕም ወሰሁል ፈድል ወሰሁል ሰናኦል ሐሰን

-- ከአላህ በስተቀር ጌታ የለም ክሱ በስተቀር ማንንም አንገዛም ፀጋ በረከትና ውዳሴ ለሱ ብቻ ነው

● ላኢላሃ ኢሰላህ ሙኸሊሲን ለሁዲን ወለው ከረሃል ካፊሩን ፡፡

● ከአላህ በስተቀር ጌታ የለም ምንም እንኳን ካፊሮች ቢጠሉም ሃይማኖት ፍፁም ለሱ ብቻ ነው

ላሐውላ ወላ ቁወተ ኢላ ቢላህ

አላህ የሌለበት ሐይልም ሆነ ጥንካሬ የለም

● ረበና አቲና ፊዱንያ ሐሰነተን ወፊል አኸረተ ሐሰነተን ወቁና አዛበናር ፡፡

ጌታችን (አላህ) ሆይ በዱንያ ያማረውን ስጠን በአኼራም ያማረውን ስጠን ከእሳት ቅጣትም ጠብቀን ፡፡

وَقَالَ رَبِّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

ትርጉም ((ጌታችሁም አለ ፡- ለምኑኝ እቀበላችኋለሁና እነዛ እኔን ከመገዛት የሚከሩት ተዋራጆች ሆነው ገሃነምን በእርግጥ ይገባሉ፡፡)) ሱራቱል አል ጋፊር 60 ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) (ሃያሉ ጌታችሁ የሚያፍር ለጋሽ ነው ወደ እሱ የተዘረጉ የባርያውን እጆች ባደውን መመለስ ያፍራል)ብለዋል

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሙስሊም በዱዓው ውስጥ ዘመድ መቁረጥና ወንጀል ሳይቀላቅል ሲለምን ከሦስት ነገር አንዱን ሳይሰጠው አይቀርም (ይኸውም) ዱዓው ውጤቱ ይዘገያል ፣ ወይንም ለአኼራው ይቀመጥለታል ፣ ወይንም የዱዓው ተመጣጣኝ የሆነ አደጋ ይመክትለታል፡፡

ለሐቦችም ታድያ ዱዓ እናበዛ ? ሲሉ አላህ ውዳሴው የበዛ ነው አሏቸው

የዱዓ ሥነ ሥርዓት

- ፍፁም ለአላህ መሆን
- ዱዓ ሲጀምሩና ሲጨርሱ አላህን እያመሰገኑና እያወደሱ በረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ላይ ሰላዋት ማውረድ ፡፤
- ሳይጠራጠሩ በፅኑ አቋም ዱዓዬን ይቀበለኛል ብሎ መመኘት
- በዱዓ ወቅት ልብን መሰብሰብ
- በችግርም ሆነ በደስታ ጊዜ ዱዓ ማብዛት
- ከአላህ በስተቀር ወደ ማንም ዱዓ ያለማድረግ
- በራስ ላይ በቤተሰብ በልጅና በንብረት ላይ መጥፎ ዱዓ ያለማድረግ
- ድምፅን ዝቅ አድርጎ ሳይጮሁ በአላህ ፍራቻ ዱዓ ማድረግ
- በሰሩት ወንጀል ጥፋተኝነትን አምኖ ለአላህ ምህረት መጠየቅ ያገኙትንም ፀጋ ከአላህ መሆኑን አውቆ ማመስገን
- በዱዓ ወቅት ከይዩልኝ መራቅ ከሁሉም ሀሳብ ነፃ ሆኖ በተመስጦ በተስፋና በፍራቻ ዱዓ ማድረግ
- የበደሉትን ሰው በደሉን መካስና ተውበት ማድረግ
- ዱዓን ሦስት ጊዜ መደጋገም
- በዱዓ ጊዜ ሁለት እጆችን መዘርጋት
- ከተመቸ በዱዓ ጊዜ ውዱዕ ማድረግ
- በዱዓ ጊዜ ረጋ ብሎ ከአላህ ጋር ሥነ - ሥርዓት መጠበቅ

ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(ዱዓ ዒባዳ ነው)

የዱዓ ሥነ ሥርዓት

- ለሰው ዱዓ ከማድረግ በፊት መጀመርያ ለራስ ዱዓ ማድረግ ምሳሌ :- አላህ ሆይ ማረኝ እከሌንም ማረው ማለት።
- አላህን ባማሩ ስሞቹና በላቁ ባሕርያቱ አማላጅነት ዱዓ ማድረግ ወይም ዱዓ የሚያደርገው ሰው እራሱ የሰራውን ኸይር ሥራ አስታውሶ እየጠቀሰ ዱዓ ማድረግ ወይም በሕይወት ባለና አጠገብ በሚገኝ ሷሊህ ሰው ዱዓ ማስደረግ።
- የሚበሉት የሚጠጡትና የሚለብሱት ሁሉ ሐላል መሆን አለባቸው።
- ዝምድናን በመቁረጥ ወይም ወንጀል በሆኑ ነገሮች ዱዓ ያለማድረግ።
- ዱዓ የሚያደርግ ሰው በመልካም እያዘዘ ከመጥፎ የሚከለክልና ከወንጀል የራቀ መሆን አለበት።

ዱዓ ተቀባይነት ያለባቸው ወቅቶች

- በምሽት ላይ
- ከሰላቶች በኋላ
- ከአዛንና ከኢቃም መካከል ባለው ጊዜ
- በተለይ በመጨረሻ ሲሶ ሌሊት
- ዝናብ በሚጥልበት ጊዜ
- በጁምዓ ዕለት በመጨረሻው ክፍለ ጊዜ
- ከእውነተኛ ኒያ ጋር የዘምዘም ውሃ ሲጠጣ
- በሱጁድ ወቅት

ዱዓ ተቀባይነት ያለባቸው ወቅቶች

- መብሊም ለመብሊም ወንድሙ ዱዓ ሲያደርግ
- የዓረፋ ቀን የሚደረግ ዱዓ
- መብሊሞች በተሰባሰቡበት የዳዕዋ ቦታ
- የመንገደኛ ዱዓ
- ሷሊሕ ልጅ ለወላጆቹ የሚደርገው ዱዓ
- ከውዱዕ በኋላ በሱና የሚደረግ ዱዓ
- ትንሹ ጀመራት ላይ ጠጠር ከተወረወረ በኋላ
- መካከለኛው ጀመራት ላይ ጠጠር ከተወረወረ በኋላ
- ካዕባ ውስጥ የሚደረግ ዱዓ (ሂጅር የሚባለው ክልል ውስጥ የሰገደ የካዕባው ውስጣዊው ክልል ነው)
- የሰፋ ኮረብታ ላይ የሚደረግ ዱዓ
- የመርዋ ኮረብታ ላይ የሚደረግ ዱዓ
- ሙዝደሊፋ መሽዓረል - ሐረም ላይ የሚደረግ ዱዓ

መብሊም ያለአንዳች ጥርጥር ምንግዜም የትም ቦታ ቢሆን ከዱዓ መለየት የለበትም

— ጥራት የተገባው አላህ ለባርያው በጣም የቀረበ መሆኑን በቁርአን ሲገልፅ ፡-

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِلَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

ትርጉም ((ባርቼም ከኔ በጠየቁህ ጊዜ (እንዲህ በላቸው) ፡- እኔ ቅርብ ነኝ የለማኝንም ፀሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ ስለዚህ ለኔ ይታዘዙ በኔም ይመኑ እነሱም ሊመሩ ይከጀላልና፡፡)) አል በቀራህ 186

ነገር ግን በዱዓ የተለየ ወቅት ፣ ጊዜና ፣ ሁኔታን መምረጥ የተሻለ ነው

የተመረጡ ዱዓዎች

በዓረፋ በሙዝደሊፋ እና በሌሎችም ቦታዎች የሚደረጉ ተስማሚ ዱዓዎችና ሌሎችም እንዳመችነቱ የሚደረጉ ዱዓዎች።

አላህ ሆይ

በሐይማኖቱ በዓለማዊ ሕይወቱ በቤተሰቡ እና በንብረቱ ለላምና ምህረት እጠይቅሃለሁ።

አላህ ሆይ ገበያዬን ሽፍንልኝ ፣ ክፍርሃት አረጋጋኝ አላህ ሆይ ከፊት ለፊቱ ፣ ከበስተኋላዬ ፣ ከበስተቀኝ ፣ ከበስተግራዬ ፣ እና ከበስተላዬ ጠብቀኝ ። ከበስተታችም ከሚገጥመኝ እንክን በህያልነትህ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ

ለአካላቴ ጤና ስጠኝ ፣ አላህ ሆይ ፡- ለመስማሌ ጤና ስጠኝ ፣ አላህ ሆይ ፡- ለማይበት ጤና ስጠኝ ፣ ከአንተ በስተቀር ጌታ የለም ፣ አላህ ሆይ ፡- አንተ ጌታዬ ነህ ከአንተ በስተቀር ጌታ የለም የፈጠርክኝ አንተ ነህ እኔ ባርያህ ነኝ ።

አላህ ሆይ እኔ የቻልኩትን ያህል ላንተ ልገዛ በገባሁት ቃልና አደራህን በማክበር ላይ ነኝ ከሰራሁት ወንጀል በአንተ እጠበቃለሁ የዋልክልኝ ፀጋ ከአንተ መሆኑን አምናለሁ ፣ በሰራሁትም ወንጀል አምናለሁ ማረኝ ወንጀልን ከአንተ በስተቀር ማንም አይምርምና ። አላህ ሆይ ፡- ከሃዘንና ከጭንቀት በአንተ እጠበቃለሁ ፣ በዕዳ ተሸንፎ (ተዘፍቆ) በአስጨናቂ ወንድ ከመሰቃየት በአንተ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ፡- ይህንን ቀን መጀመርያውን አስተካክለው ፣ መሐከሉን መልካም ዕድል ያለበት አድርገው ፣ መጨረሻውን የተዋጣለት አድርገው ። አንተ አዛኝና ሩሕሩሕ ሆይ በዱንያም ሆነ በእሼራ መልካሙን እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ

የፈረድከውን እንድወድ ፣ ከሞት በኋላ እንድደሰትና ወደ ተከበረው ፊትህ በማየት እንድረካ ፣ ካንተ መገናኘትን እንድናፍቅ እጠይቅሃለሁ ። ጌታዬ ፡- ከሚጎዳ ጠላት ፣ ከሚያጠም ፈተና ጠብቀኝ ፣ ጌታዬ ፡- እንዳልበድልም እንዳልበደልም ፣ ድንበር እንዳልጥስም እንዳይጣስብኝም ፣ ምሕረት የሌለው ስህተትና ወንጀል ከመስራት በአንተ እጠበቃለሁ።

ዱዓ ማለት ዒባዳ ነው

አላህ ሆይ በዕድሜ መግፋት የጃጀ እንዳልሆን በአንተ እጠበቃለሁ ። አላህ ሆይ ፡- ለተሻለ ሥራና ፀባይ ምራኝ ወደ ተሻለው ከአንተ በስተቀር ማንም አይመራም ፡ መጥፎውን አስወግድልኝ መጥፎውን ከአንተ በስተቀር ማንም አያስወግድም ።

አላህ ሆይ በሃይማኖቱ አስተካክልኝ ፤ ቤቴን አስፋልኝ ፤ ሲሳዬን ባርክልኝ ፤ ጌታዬ ፡- ከችግር ፤ ከመዘናጋት ፤ ከወርደትና ከመናጢነት በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ከክህደት ፤ ከማፈንገጥ ፤ ከጥመት ከይስሙልኝ እና ከይዩልኝ በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ፡- መስማት ከመሰን ፤ ከዲዳነት ፤ ከቁምጥናና ከመጥፎ በሽታዎች በአንተ እጠበቃለሁ።

አላህ ሆይ ለነፍሴ አንተን ፍራቻ ስጣት አጥራትም አንተ የተሻልክ አጥሪ ነህና ፡ አንተ የነፍሴ የበላይዋ እና ጌታዋ ነህ ። አላህ ሆይ ፡- ከማይጠቅም ዕውቀት ፤ አንተን ከማይፈራ ልቦና ፤ ከማትጠግብ ነፍስ ፤ ተቀባይነት ከሌለው ዱዓ በአንተ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ከሠራሁት መጥፎም ሆነ ካልሰራሁት መጥፎ በአንተ እጠበቃለሁ ፡ አላህ ሆይ ፡- ፀጋህ እንዳይርቀኝ ፤ ጤናዬ እንዳይቀየር ፤ ከድንገተኛ ብቀላህ ፤ ከሁሉም ቅጣትህ በአንተ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ከእልቂት ፤ ከማሽቆልቆል ፤ ከመጥለቅለቅ ፤ ከቃጠሎና ከእርጅና በአንተ እጠበቃለሁ ።
- ጌታዬ ሆይ ፡- ሞት ሲመጣብኝ ሽይጣን እንዳይጠጋኝ በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ተነድፎ ከመሞት በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ከማይለቅ ስግብግብነት በአንተ እጠበቃለሁ።

የተመረጡ ዱዓዎች

አላህ ሆይ ከመጥፎ ፀባይ ፣ ሥራ ፣ ፍላጎትና በሽታ በአንተ እጠበቃለሁ ፡ ጌታዬ ሆይ በዕዳ ጫና ከአስጨናቂ ወንድ ፣ በጠላት ከመዋረድ በአንተ እጠበቃለሁ ፡፡

አላህ ሆይ ሃይማኖቴን አብጅልኝ ለጉዳዬ ሁሉ መከታዬ ነውና ፣ ዱንያዬን አብጅልኝ መኖርያዬ ነውና ፣ አኼራዬን አብጅልኝ መመለሻዬ ነውና ፣ የሕይወት ዘመኔ መልካሙን ሁሉ የሚጨምር አድርገው ሞቴን ከሁሉም ሽር የሚያሰርፈኝ አድርገው ፣ ጌታዬ ሆይ እርዳኝ ተቃዋሚዬን እንዳትረዳ ፣ ደግፈኝ ተቃዋሚዬን እንዳትደግፍ ፡፡ ጌታዬ ምራኝ ስትመራኝም ገር አድርግልኝ ፡፡

አላህ ሆይ አንተን የሚያስታውስ ፣ አንተን የሚያመሰግን ፣ ትዕዛዝህን የሚቀበል ዘወትር ለአንተ የሚታዘዝ ፣ ሁሌ ወደ አንተ ተመላሽ ፣ አድርገኝ ፡- ጌታዬ ፡- ተወብቴን ተቀበል ህጢያቴን እጠብልኝ ፣ ልመናዬን ተቀበል ፣ ዋቢዬን (መመርያዬን) አፅናልኝ ፣ ልቦናዬን አቅናልኝ ፣ አንደበቴን አስተካክለው ፣ በልቤ ያለውን ተናዳጅነት አስወግድልኝ ፡፡

አላህ ሆይ በአቋሜ እንድፀና ፣ በትዕዛዝህ ላይ ቆራጥ እንድሆን እጠይቅሃለሁ ፡፡ ጌታዬ ሆይ ፡- በሰጠኸኝ ፀጋ እንዳመሰግን ፣ ላንተ መገዛትን እንዳሳምር እጠይቅሃለሁ ፡፡ ጌታዬ ሆይ ፡- ሰላማዊ ልቦና ፣ እውነተኛ አንደበት ፣ እጠይቅሃለሁ ፡ ጌታዬ ሆይ አንተ ከምታውቀው ጥሩ ነገር እጠይቅሃለሁ ፣ ሽርነቴን ከምታውቀው ነገር በአንተ እጠበቃለሁ ፣ አንተ በምታውቀው ሁሉ ምህረት እጠይቅሃለሁ አንተ የተሰወረን አዋቂ ነህና፡፡

አላህ ሆይ መንገዴን አሳውቀኝ ፣ ከነፍሴ ሽር ጠብቀኝ ፣ አላህ ሆይ ፡- መልካም ሥራ እንድሰራ መጥፎን ሥራ እንድተው ድሆችን እንድወድ ፣ እንድትምረኝና እንድታዘንልኝ እጠይቅሃለሁ ፡ ጌታዬ ሆይ ፡- ባሮችህን ለመፈተን ስትፈልግ ከሚፈተኑት አታድርገኝ ወደ አንተም ውሰደኝ ፡፡

አላህ ሆይ ውዴታህን ፣ አንተን የሚወዱትን ውዴታ ፣ ወደ አንተ ውዴታ የሚያቃርቡ ሥራዎችን እጠይቅሃለሁ ፡ አላህ ሆይ ፡- የተሻለውን ጥያቄ ፣ የተሻለውን ፣ ዱዓ ፣ የተሻለውን ውጤት ፣ የተሻለውን ምንዳ ፣ እጠይቅሃለሁ ፡፡ ጌታዬ ፡- በኢማኔ ፅኑ አድርገኝና ሚዛኔን አክብረው ፣ አማኝነቴን አረጋግጥልኝ ፣ ደረጃዬን ከፍ አድርገው ፣ ሰላቴንና ኢባዳዬን ተቀበለው ፣ ስህተቴን ማረኝ ፡፡ ጌታዬ ፡- ከፍ ያለውን የጀነት ደረጃ እጠይቅሃለሁ ፡፡

ዱዓ ማለት ዒባዳ ነው

አላህ ሆይ መክፈቻውም ማጠቃለያውም ሁለመናው የማረውን መጀመርያውም መጨረሻውም ውጫም ውስጡም የማረውን ከፍ ያለውን የጀነት ደረጃ እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ አንተን ማወደሴን ከፍ እንድታደርገው ፣ ወንጀሌን እንድታራግፍልኝ ፣ ልቤን እንድታጠራልኝ ፣ ነውሬ (አውራቴ) እንዲጠበቅ ፣ ወንጀሌን እንድትምረኝ እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ መስሚያዬን ፣ የማይበትን ፣ ፀባዬን ፣ ቤተሰቤን ሕይወቴን ፣ ሥራዬን እንድትባርክልኝና መልካም ሥራዬን እንድትቀበለኝ እጠይቅሃለሁ ። ከፍ ያለውን የጀነት ደረጃ እጠይቅሃለሁ ። አላህ ሆይ ፡- ከአስጨናቂ ፈተና ፣ ከዘቀጠ ጥመት ፣ ከመጥፎ ውሳኔህ ፣ በጠላት ከመዋረድ በአንተ እጠበቃለሁ ። አላህ ሆይ ፡- አንተ ልብን ገለባባጭ የሆንክ ጌታ ልቤን በሃይማኖትህ የፀና አድርገው ። አላህ ሆይ ፡- አንተ ልብን የምትመራ ጌታ ልባችንን በትዕዛዝህ ላይ ምራት ።

አላህ ሆይ ጨምርልን እንጂ እንዳትቀንስብን ፣ ለግሰን እንጂ ፣ አትንሳን ፣ ሥጦን እንጂ እንዳትከለክለን ፣ ምረጠን እንጂ አትምረጥብን ።

አላህ ሆይ ጉዳያችን በጠቅላላ በመጨረሻው የማረ አድርገው ከዱንያ ውርደት ከአኼራ ቅጣት አርቀን ።

አላህ ሆይ በእኛ እና አንተን በማመፅ መካከል የሚጋርደውን ፍራቻህን ለግሰን ፣ ጀነት የሚያደርስንን አንተን መታዘዝ ስጠን ፣ በዱንያ የሚገጥመንን ችግር የምናቀልበትን ጥርጥር የሌለውን እምነት ስጠን ፣ በሕይወት እስካለን በምንሰማበት በምናይበትና በጉልበታችን አጠቃቅመን ይህንኑ ለወራሾቻችን አድርገው ፣ ብቀላችንን በበደሉን ላይ ብቻ አድርገው ፣ በጠላቶቻችን ላይ ድል አቀናጀን ፣ ዱንያን ትልቁ ጭንቃችንና የዕውቀታችን መጨረሻ አታድርገው ፣ የሚገጥመንን አደጋ በዲናችን ላይ አታድርገው ፣ በወንጀላችን ሰበብ አንተን የማይፈሩ ለኛ የማይዘገኙትን አትሹምብን።

የተመረጡ ዱዓዎች

አላህ ሆይ ወደ እዝነትህ የሚያቃርብ ሥራ ፣ ቅርብ ምህረትህን ፣ ከበጎ ነገር ሁሉ መጠቀምን ፣ ከወንጀል ሁሉ መራቅን ፣ በጀነት ማሸነፍን ፣ ከእሳት መጠበቅን ፣ እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ ወንጀላችንን ሳትምረን ፣ ነውራችንን ሳትሸፍንልን ፣ ከጭንቃችን ሳትገላግለን ፣ ብድራችንን ሳትከፍለው ፣ በዱንያም ሆነ በአሼራ አንተ የምትወደውና ለኛ የሚጠቅመንን ጉዳያችንን ሳታሳካው እንዳትተወን ፣ አንተ የአዛኞች አዛኝ ነህና ።

አላህ ሆይ ከአንተ በሆነ እዝነትህ ልቤን እንድትመራው ፣ ጉዳዬን እንድታጠናክርልኝ ፣ የባከነውን እንድትሰበስብልኝ ፣ የራቀኝን እንድትጠብቅልኝ ፣ የፊትለፊቱን ከፍ እንድታደርግልኝ ፣ ፊቴን እንድታፈካልኝ ፣ ሥራዬን እንድታጠራልኝ ፣ መንገዴን እንድታመላክተኝ ፣ የሚመጣብኝን ፈተና እንድትመልሰው ፣ ከሁሉም ሽር እንድትጠብቀኝ እጠይቅሃለሁ።

አላህ ሆይ የፍርዱን ቀን ማሸነፍ ፣ በተድላ መኖር ፣ የሸሃዶችን ደረጃ ፣ ከነብያቶች መቆራኝት ፣ ጠላትን ድል መንሳት እጠይቅሃለሁ ።
— አላህ ሆይ ፡- በኢማኔ ላይ ጤና ፣ በመልካም ፀባይ ላይ ኢማን ፣ ድል የሚያስከትል ስኬት ፣ ከአንተ የሆነ እዝነት ፣ ከአንተ የሆነ ሰላም ፣ ምህረትና ውዴታህን እጠይቅሃለሁ።

አላህ ሆይ ጤናና ምህረትህን ፣ ያማረ ፀባይና በፈረድከው ወደ መቀበልን እጠይቅሃለሁ ፡ አላህ ሆይ ከነፍሴ ሽር ፣ በቁጥጥርህ ሥር ባሉ ተንቀሳቃሾች ሽር ሁሉ በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ በቁጥተኛው መንገድ ላይ ነው

አላህ ሆይ ንግግሬን ትሰማለህ ፣ ያለሁበትን ታያለህ ፣ ሚስጥሬንም ገሃዴንም ታውቀዋለህ ፣ ከጉዳዬ ካንተ የሚደበቅ ቅንጣት ታክል የለም ፣ እኔ አሳዛኝ ፈላጊ ፣ ተረጿና ተጠጊህ ፣ ወንጀለኛና ፈረህ ፣ ሁሉ ወንጀሉን የሚያምን ነኝ ። ጌታዬ የምስኪን አለማመን እለምንሃለሁ ፣ የወንጀለኛ የተዋረደ በጣም የፈራን የተጎዳ ሰው አለማመን እለምንሃለሁ ፣ አንገቱን አቀርቅሮ ሰውነቱን አዋርዶ ባፍንጫው የተደፋ ሰው ልመና እለምንሃለሁ።

ወሰለሁ ዓላ ሰይድና መሐመድ ወዓላ አሊሂ ወላሕብሂ ወሰለም

ዱዓ ማለት ዲባዳ ነው

የተሳፋሪ ዱዓ

بسم الله ، الحمد لله

سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾
 الحمد لله ، الحمد لله ، الحمد لله الله أكبر ، الله أكبر ، الله أكبر ،
 سبحانه اللهم إني ظلمت نفسي فاغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت

የመንገደኛ ዱዓ

الله أكبر ، الله أكبر ، الله أكبر
 سُبْحَنَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾
 اللهم إنا نسألك في سفرنا هذا البر والتقوى ، ومن العمل
 ما ترضى اللهم هون علينا سفرنا هذا واطوئنا بعده ، اللهم
 أنت الصاحب في السفر والخليفة في الأهل ، اللهم إني أعوذ
 بك من وعشاء السفر وكآبة المنظر وسوء المنقلب في المال والأهل
 وإذا رجعت قاله^١ وزاد فيهن: آييون، تائبون، عابدون، لربنا حامدون

ሩክክል የሚኒና ሐጅረል አስወድ መካከል የሚደረግ ዱዓ

رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٠١﴾

ሰፋና መርዋ ከረብታዎች ላይ ተቁም የሚደረግ ዱዓ

لَمَّا دَنَا بِرَبِّهِ^٢ مِنَ الصَّفَا قَرَأَ ﴿١٠١﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِن شَعَائِرِ اللَّهِ^٣
 أبداً بما بدأ به الله .. فبدأ بالصفا ..
 فصعد عليه حتى رأى البيت فاستقبل القبلة، فوحد الله وكبره وقال
 لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك وله الحمد وهو على
 كل شيء قدير ، لا إله إلا الله وحده ، أنجز وعده ، ونصر عبده
 وهزم الأحزاب وحده
 ثم دعا بين ذلك . قال مثل هذا ثلاث مرات وفعل على المروة
 كما فعل على الصفا .

የተከበራችሁ ሐጃጆች

አንተ ከሩቅና ከስምጥ ሸለቆ አቋርጠህ የመጣህ ሐጅ ሆይ

ይህ ሐጅ የተሟላ እንዲሆን ትልቅ ምንዳ እንድታገኝበት ወንጀልህ እንዲማር ጥፋትህ እንዲሰረዝ ደረጃህ ከፍ እንዲል አላህ በኪታቡ ባዘዘውና ነብዩ መሐመድ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) በሱናቸው ባመለከቱት መሠረት በተሟላ መልኩ መከናወን አለበት። ሐጁም የተጠበቀ እንዲሆን ከተከለከሉ ነገሮች ፣ ከማፈንገጥ ፣ ከጭቅጭቅና ከሁሉም ወንጀል መራቅ ያስፈልጋል ።

ምንዳው ጀነት የሆነው ሐጅል መብሩር ለማግኘት የሐጅ ደንቡና ግዴታው ተጠብቆ ከሁሉም ወንጀል ነፃ ሆኖ ወደ መልካምና ጥሩ ሥራ የሚገፋፋ መሆን አለበት ።

ዓሊሞች እንደሚሉት ሐጅል መብሩር ማለት በሐጅ ወቅት አላህ ወንጀል ያደረጋቸውን ነገሮች ሁሉ የተከለከለ ማለት ነው ይላሉ ።

ስለዚህ እኛ ለዚህች አማኝ ሕይወትህ የምንመኝልህ በሃያሉ አላህ ቁርአን ተመርተህ በመልክተኛው መስጠፋ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሱና ተዳኝተህ አጠገብህ ላጥለቀለቁህ መስሊሞች ምሳሌ በመሆን ከሐጃጆች ጋር ያለህ አቀራረብ ፍፁም ወንድማዊ መሆን አለበት።

በመጨረሻም በአላህ ፈቃድ ሐጅህም የተዋጣለት (መብሩር) ድካምህም የሚያስመሰግንህ (መሸኩር) እንዲሆን ወደ ቤተሰቦችህም እናትህ እንደወለደችህ ቀን ንፁህ ሆነህ ወንጀልህ ተምሮ እንድትመለስ እንመኛለን።

ሐጅ አድርገህ ወደ ሃገርህ ስትመለስ ነፍስህ አላህ ወደጠላው ወንጀል በጠራችህ ቁጥር የሚከተሉትን አስታውስ ፡-

- በካዕባ ዙርያ ስትጠውፍና ሰፋ መርዋ ስትመለስ አስታውስ
- ዓረፋ በቆምክበት ቀን ከአላህ እዝነትና ምህረት እየተመኘህ ያደረግከውን ዱዓ አስታውስ።
- ምናልባት እነዚህ ትውስታዎች ወንጀል ከመስራትና በአላህ ላይ ከማመፅ ይከለክሉህ ይሆናል ።

ሁሉንም መወሰን ለሚችለው አላህ የሁሉንም ሐጅ መብሩር ወሰዕየን መሽኩር እንዲያደርገው እንለምነዋለን።

ወሰለሏሁ ዓላ ሰይድና መሐመድ ወዓላ አሊሂ ወሰሕቢሂ ወሰለም

በሼኽ ጠላል ቢን አህመድ አል አቂል

ማውጫ

1	የጉዞ ሥነሥርዓት	8
2	ኢሕራም	10
3	የኢሕራም ክልሎች	12
4	በኢሕራም ወቅት የሚከለከሉ ነገሮች	14
5	የሐጅና ዑምራ ማብራሪያ	17
6	የዑምራ አደራረግ	19
7	የሐጅ አፈፃፀም	27
8	የዙልሒጃ ስምንተኛው ቀን	28
9	የዙልሒጃ ዘጠነኛው ቀን	30
10	ሙዝደሊፋ	32
11	ዙልሒጃ አሥረኛው ቀን	34
12	ጠዋፈል ኢፋዳ	36
13	አያመል ተሽሪቅ	37
14	ጠዋፈል ወዳዕ	39
15	የሐጅ መሠረቶችና ግዴታዎች	40
16	ሴቶችን የሚመለከት ደንብ	41
17	የነብዩን (ሲ.ዓ.ወ) መስጊድ ዚያራ	47
18	አስፈላጊ ጥያቄና መልስ	53
19	ዱዓ	67